

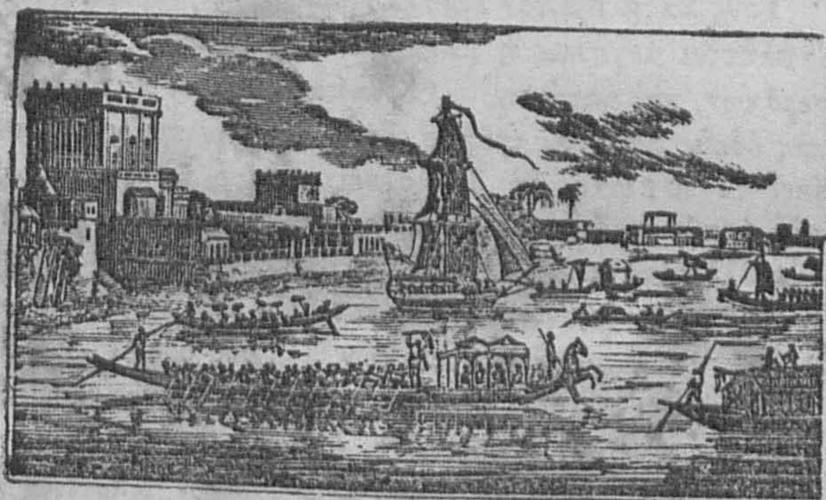
ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡ. 1839.]

[ΑΡΙΘ. 26.]

Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ.

ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ, ἡ πρωτεύουσα τῆς Βεγγαλίας, καὶ ἡ ἔδρα τῆς κατὰ τὴν Ἰνδίαν ὑπερτάτης Βρετανικῆς ἀρχῆς, κεῖται ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἢ ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ ποταμοῦ Οὐγγλίου*, εἰς 22° 23' Β. πλάτους, καὶ 88° 28' Ἀ. μήκους, περὶ τὰ ἑκατὸν μίλια τῆς θαλάσσης ἀπέχουσα. Ἡ τοποθεσία τῆς δὲν λογίζεται ποσῶς ὑγιεινῆ.

Καταρχὰς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, ἡ Καλκούττα δὲν ἦτο παρά κώμη ἀσήμαντος, ἀπὸ γεωργοῦς κατοικουμένη. Πρῶτον κατέστησαν ἐνταῦθα ἔμπορεῖον οἱ Ἄγγλοι τὸ 1698· ἀλλὰ τόσον βραδέως ἤξανεν ἡ πόλις διὰ πολλὰ ἔτη, ὥστε τὸ 1756 δὲν περιεῖχεν ὑπὲρ τὰς 70 Εὐρωπαϊκὰς οἰκίας. Διὰ νὰ ὑπερασπίσεται ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Μαχαρατῶν, περιέσκαψαν εἰς αὐτὴν τάφρον, ἣτις ὁμῶς ὀλίγον ἴσχυσε κατὰ τῆς προσβολῆς τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Βεγγαλίας, γενομένης Ἰουνίου 1756. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τὸ ἔμπορεῖον ἐγκατελείφθη ἀπὸ τὸν κυβερνήτην, τὸν στρατηγὸν, καὶ πολλοὺς ἄλλους Εὐρωπαϊκοὺς ὑπουργοὺς καὶ παροίκους. Ἄλωθέντος δὲ τοῦ τόπου, οἱ πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ μείναντες Ἄγγλοι ἐκλείσθησαν εἰς μικρὰν τινα νοσώδη φυλακὴν, λεγομένην Μέλαιναν Τρύπαν, καὶ ἀπὸ 146, οὕτω ἐγκλεισθέντας τὴν νύκτα, μόνον 23 εὐρέθησαν ζωντανοὶ τὸ πρῶτ' τοὺς λοιποὺς ἐθανάτωσεν ὁ διεφθαρμένος ἀήρ. Τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀκολούθου ἔτους, ἐφθασαν ἀπὸ Μαδρὰς εἰς τὸν Γάγγην πέντε πολεμικὰ πλοῖα, φέροντα μεθ' ἑαυτῶν 2400 στρατιώτας, καὶ μετὰ προσβολὴν δύο μόνον ὠρῶν ἀνέκτησαν τὴν Καλκούτταν.

Περὶ τὸ 1760 οἰκοδόμησαν οἱ Ἄγγλοι φρούριον ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Οὐγγλίου, τὸ ὁποῖον ἔκαλεσαν Φρούριον Γουλιέλμου. Κεῖται ὡς ἐν τέταρτον τοῦ μιλίου κατὰ τῆς πόλεως, ἔχει δὲ ὀκτάεδρον σχῆμα· πέντε ἀπὸ τὰς πλευρᾶς, αἱ πρὸς τὴν ξηρὰν, εἶναι τακτικά· τρεῖς δὲ, εἰς τὸν ποταμὸν βλέπουσαι, ἔχουν τὰς γραμμὰς αὐτῶν παρηλλαγμένας κατὰ τοῦ τόπου τὰς περιστάσεις. Τοῦτο λογίζεται τὸ τακτικώτερα οἰκοδομημένον φρούριον εἰς τὴν Ἰνδίαν. Τὰ τεῖχη εἶναι μὲν χαμηλὰ, καὶ δὲν ὑπάρχουν ἐντὸς αὐτῶν παρά ὀλίγαι οἰκοδομαὶ· ἀλλ' ἔχουν τοσαύτην ἔκτασιν, ὥστε 10,000 ἀνδρῶν ἤθελαν χρειασθῆν διὰ νὰ τὰ προφυλάξωσιν ἀρμοδίως εἰς καιρὸν ἐφόδου. Διὰ τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ λογαριάζεται ὅτι ἐξωδεύθησαν δύο ἑκατομμύρια λίτραι στηρλίνα. Τὰ κυριώτερα κανονοστάσια εὐρίσκονται πρὸς τὸν ποταμὸν, ὅθεν ὑπάρχει καὶ μεγαλήτερος κίνδυνος προσβολῆς.

Τὸ μεταξὺ τοῦ φρουρίου καὶ τῆς πόλεως διάστημα, καλούμενον ἢ Πλατεῖα, περιέχει τὸν οἶκον τοῦ κυβερνήτου, ὅστις εἶναι τὸ ὠραιότερον κτίριον τῆς Καλκούττας· συνίσταται δὲ ἀπὸ κέντρον μὲ τέσσαρας πτέρυγας, μίαν εἰς ἑκάστην γωνίαν, συνενωμένας διὰ κυκλοειδῶν περασμάτων. Τὸ κεντρικὸν οἰκοδόμημα περιέχει δύο ὠραιωτάτους θαλάμους, ἐκ τῶν ὁποίων τὸν κατώτερον, ἀπὸ μάρμαρα ἐστρωμένον, ὑποστηρίζουν στύλοι Δωρικοί· τὸν δὲ ἀνώτερον, χρησιμεύοντα ὡς θάλαμον χοροῦ, Ἰωνικοί. Τὰ ἰδιαίτερα δωμάτια, τὸ βουλευτήριον, καὶ ἄλλα γραφεῖα, περιέχονται εἰς τὰς πτέρυγας. Εἰς μίαν γραμμὴν μὲ τὸ κτίριον τοῦτο εἶναι σειρά μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν, μὲ ἡλιακοὺς εὐρυχώρους.

Ἡ πόλις ἐκτείνεται τέσσαρα ἡμισυ μίλια κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ποταμοῦ· τὸ πλάτος αὐτῆς διαφέρει, ἀλλὰ κατὰ μέσον ὄρον εἶναι ἐν ἡμισυ μίλιον. Τὰ μέρη, ὅπου οἱ Εὐρωπαῖοι διατρίβουν, κατέχονται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ εὐμόρφους χωριστὰς οἰκίας, κατεσκευασμένας ἐκ πλίνθου ὀπτῆς, καὶ ἀσβεστομημένας ἐξωθεν, ὥστε φαίνονται ὡσάν μαρμάρινα παλάτια. Ἡ κυριώτερα τετράγωνος πλατεῖα ἔχει ἀπὸ ἑκάστην πλευρὰν 1500 ποδῶν ἔκτασιν, εἰς δὲ τὸ μέσον εὐρύχωρον δεξαμενὴν, 60 πόδας βαθεῖαν, περικυκλωμένην ἀπὸ τοῖχον καὶ κιγκλίδας, καὶ μὲ βήματα ἔσωθεν φθάνοντα ἕως εἰς τὸν πάτον. Πρὸ τινων χρόνων ἠνοίχθη ὁδὸς ἐξήκοντα ποδῶν πλάτους, τὸ κέντρον τῆς πόλεως διαπερνῶσα κατὰ τὴν μακροτάτην αὐτῆς διάμετρον.

* Οὐγγίος καλεῖται εἰς τῶν δύο μεγάλων κλάδων, εἰς τοὺς ὁποίους σχίζεται ὁ Γάγγης

ἔγιναν δὲ καὶ διάφοροι πλατεῖαι τετράγωνοι, αἵτινες, ὡς ἢ ἤδη περιγραφεῖσα, ἔχουν ἐκάστη δεξαμενὴν εἰς τὸ μέσον περικυκλωμένην ἀπὸ καταφύτους περιπάτους. Προσέτι ἐσχηματίσθη μόλος, ἀπὸ δύο ἕως τρία μίλια τὸ μῆκος, ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὴν πόλιν ἐκτεινόμενος. Ἐχει δὲ πολλὰς βαθμίδας, αἵτινες χρησιμεύουν καὶ διὰ τὴν ἀποβίβασιν τῶν πραγματειῶν καὶ διὰ τὴν εὐκόλυνσιν τῶν ἐντοπίων εἰς τὸ νὰ ἐκτελῶσι τὰς διατεταγμένας ὑπὸ τῆς θρησκείας των συχνὰς ἀπολούσεις.

Τὰ κυριώτερα δημόσια οἰκοδομήματα, ἐκτὸς τῆς οἰκίας τοῦ κυβερνήτου, εἶναι τὸ πολιαρχεῖον, τὰ δικαστήρια, τρεῖς Διαμαρτυρομένων ἐκκλησίαι, Λατινικά τινα παρεκκλήσια, μία Γραικική καὶ μία Ἀρμενική ἐκκλησία, καὶ διάφοροι Ἰνδικοὶ καὶ Μωαμεθανικοὶ ναοί. Εἰς τὸ νότιον πλευρὸν τῆς πόλεως εὐρίσκεται νοσοκομεῖον καὶ φυλακή. Τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον διατρίβουν ὡς ἐπιτοπλεῖστον οἱ ἐντόπιοι, κεῖται πρὸς βορρᾶν, συνίσταται δὲ ἀπὸ ῥυπαρὰς, ἀστρώτους, στενὰς ὁδοὺς καὶ εἶναι καθ' ὅλα τὸ ἐναντίον τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ μέρους. Εἰς αὐτὸ ὑπάρχουν μὲν ὀλίγαι οἰκίαι δίστεγοι ἀπὸ πλίνθον, μὲ δώματα ὡς τὰ ἰδικά μας· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοικιῶν εἶναι καλύβαι ἀπὸ λάσπην, σκεπασμένα μὲ μικρὰ κεραμίδια, ἔχουσαι δὲ τοὺς τοίχους καμωμένους ἀπὸ φάσας καὶ βαμβοκαλάμους· ὁδὸν καὶ πυρκαϊὰι συμβαίνουν πολλάκις. Τὸ μέρος τοῦτο, καλούμενον ἢ Μέλαινα Πόλις, βρῦει ἀπὸ κατοίκους. Ὀλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως καὶ τῶν προαστείων συμποσοῦται εἰς 625,000, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἐν τρίτον εἶναι Μωαμεθανοί, οἱ δ' ἐπίλοιποι σχεδὸν ἅπαντες Ἰνδοί. Οἱ Χριστιανοὶ ἀνέβαιναν τὸ 1822 εἰς 13,138· ἐκτοτε πιθανὸν ὅτι ἠῤῥῆσαν. Ὑπάρχουν δὲ εἰς τὴν Καλκούτταν καὶ ὀλίγοι Σῖναι, καὶ ἄλλων θρησκείων τῆς Ἰνδίας ὀπαδοί. Τὰ περίχωρα τῆς πόλεως ταύτης εἶναι πολυανθρωπότατα· καθημέραν εἰσέρχονται εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὰ προάστεια καὶ ἀπὸ τὸ ἀντικρυνὸν μέρος τοῦ ποταμοῦ ὑπὲρ τὰς 100,000 ἀνθρώπων.

Τόσον ἀνυδρὸς εἶναι ἡ γῆ ἐντὸς καὶ περὶ τῆς Καλκούττας, ὥστε διατρυπήσαντες εἰς βάθος 140 ποδῶν, δὲν ἠῤῥαν οὐδεμίαν πηγὴν. Πολλοὶ κορμοὶ δένδρων ἀνεκαλύφθησαν 60 πόδας ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν, ἰστάμενοι ὄρθιοι, μὲ τὰς ρίζας καὶ τοὺς κλάδους αὐτῶν ἐντελεῖς. Λεπτὰ στρώματα ἀνθρακος καὶ γαλανοῦ πηλοῦ εὐρέθησαν 50 ἕως 60 πόδας ὑποκάτω τῆς ἐπιφανείας.

Ὅλον σχεδὸν τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Βεγγαλίας ἐνεργεῖται εἰς τὴν Καλκούτταν, ὅπου καὶ τὰ μεγαλύτερα ἐμπορικὰ πλοῖα ἀναβαίνουν διὰ τοῦ ποταμοῦ, ὅστις ἔχει ἐνὸς μιλίου πλάτος εἰς καιρὸν πλημμύρας. Εἰς τὴν Κίναν ἐξάγεται ἀπὸ τὴν Καλκούτταν μεγίστη ποσότης ὀπίου, ὡς καὶ νίτρον, μαργαρίται, κοράλιον, καὶ ὀρύζιον, ἀντὶ τῶν ὁποίων λαμβάνεται ἄργυρος. Τὸ μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἐμπόριον περιλαμβάνει πάμπολλα

εἶδη. Τὰ μὲν εἰσαγόμενα εἶναι μέταλλα, οἶνος καὶ πνεύματα, ὑφάσματα, νήματα, ὕαλος, καὶ μεταλλουργήματα· τὰ δὲ ἐξαγόμενα, μετάξιον καὶ μεταξωτὰ χειροτεχνήματα, ἰνδικὸν, ζάχαρον, νίτρον, κτλ. Ἀπὸ τὴν Γαλλίαν λαμβάνει πνεύματα καὶ οἶνον· τὴν ἀποστέλλει δὲ νίτρον καὶ ἰνδικόν. Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς δίδουν ἀργύριον καὶ χρυσίον ἢ μέταλλα καὶ χειροτεχνήματα ἀντὶ τῶν μεταξωτῶν, τοῦ ἰνδικοῦ, καὶ ἄλλων προϊόντων, τὰ ὁποῖα ἐξ αὐτῆς λαμβάνουν.

Τοὺς κατὰ πρῶτον ἐπισκεπτομένους τὴν Καλκούτταν ἐκπλήττει μεγάλως ἡ πλησμονὴ τῶν γυπῶν, ἰκτινῶν, κοράκων, καὶ γεράνων. Οἱ ἄρπαγες οὗτοι καθαρίζουν τὰς ὁδοὺς ἀπὸ τὰς τροφὰς, ὅσας οἱ Εὐρωπαῖοι ρίπτουν ἐκεῖ τὸ ἐσπέρας, μὴ δυνάμενοι τίποτε νὰ φυλάττωσι τὴν ἐπαύριον διὰ τοῦ κλίματος τὴν θερμότητα, καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν πενήτων, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ τὰς δίδωσι· —καθότι τοὺς ἐντοπίους ἐμποδίζουν αἱ θρησκευτικαὶ προλήψεις νὰ μετέχωσιν αὐτῶν. Τοὺς ὄρνεις τούτους συμβοηθοῦν πολυάριθμοι ἀλώπεκες, θῶες (τσακάλια), καὶ ἀγριόσκυλοι, ἐξεπίτηδες ἐμβαίνοντες τὴν νύκτα εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὸ πλεόν δυσάρεστον ἀποτέλεσμα προξενοῦντες μὲ τοὺς μεμιγμένους ὀλολυγμούς των.

Εἰς τὰς ἀγορὰς ὑπερπερισσεύουν παντὸς εἶδους κρέατα, ὀψάρια, λαχανικά, καὶ ὀπωρικά πολυποίκιλα καὶ νοστιμώτατα.

Οἱ Εὐρωπαῖοι κάτοικοι ἐσύστησαν διάφορα φιλολογικὰ, ἐπιστημονικὰ, καὶ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα. Μεταξὺ τούτων διαπρέπει ἡ Ἀσιατικὴ Ἐταιρεία, θεμελιωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰππέως Γυλιέλμου Ἰώνου τὸ 1784. Τέσσαρα γυμνάσια διατηροῦνται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, ἐκ τῶν ὁποίων ἐν εἶναι Σανσκριτικόν, ἐν Μωαμεθανικόν, καὶ ἐν Ἀγγλο-Ἰνδικόν· βοηθεῖ προσέτι καὶ πολλὰ ἰδιαιτέρα καταστήματα ἢ κυβέρνησις, σκοπὸν ἔχοντα τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐντοπίων τέκνων, καὶ τῶν πτωχοτέρων Εὐρωπαϊῶν. Ὑπάρχουν δὲ καὶ τινα ἐλεημονητικὰ συστήματα καὶ θρησκευτικαὶ ἑταιρεῖαι.

Ἡ Καλκούττα τιμᾶται μὲ θρόνον Μητροπολίτου, ὅστις λαμβάνει ἐτήσιον σιτηρέσιον 5,000 λίτρας σιτηρίνης.

ΝΟΗΤΙΚΗ ΠΡΩΙΜΟΤΗΣ.

ΔΕΝ μᾶς λανθάνει ὅτι τὰ ἐπόμενα θέλουν φανῆναι ἀπίστευτα· μ' ὅλον τοῦτο, τὰ δημοσιεύομεν, λέγοντες ἀπλῶς ὅτι λαμβάνομεν αὐτὰ ἀπὸ περιοδικὸν εὐυπόληπτον. Ὅτι μὲν ὑπῆρξαν τέκνα πολυμαθέστατα, εἶναι ἀναντίρρητον· ἐπίσης ὅμως ἀληθεύει, ὅτι ἡ πρωιμότης αὕτη τοῦ νοὸς δὲν προμηνύει καλόν· ὡς ἐπιτοπλεῖστον τοιαῦτα τέρατα δὲν μακροημερεύουν.

Ὁ Χριστιανὸς Ἐρρίκος Ἐϊνέκεν (Heineken) ἐγεννήθη εἰς Λουβέκαν, Φεβρουαρίου 6, 1721, καὶ ἀθανάτην Ἰανουαρίου 27, 1725, δεῖξας τὰ πλεόν ἐκπαιδευτικὰ σημεῖα νοερῶν δυνάμεων. Δέκα μηνῶν ἤμ.

ρῶσε νὰ ὀμιλῇ· δεκατριῶν, ἐγνώριζε τὴν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τῆς δὲ Καινῆς δεκατεσσάρων. Εἰς τὸν δέκατον τρίτον μῆνα τῆς ἡλικίας του, ἐγνώριζε τὴν ἱστορίαν τῶν ἔθνῶν τῆς ἀρχαιότητος, τὴν γεωγραφίαν, ἀνατομίαν, τὴν χρῆσιν τῶν πινάκων, καὶ σχεδὸν 8000 Λατινικὰς λέξεις. Πρὶν τελειώσῃ τὸν τρίτον αὐτοῦ χρόνον, ἤξευρε καλὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Δανίας, καὶ τὴν γενεαλογίαν τῶν βασιλέων τῆς Εὐρώπης. Τετραετῆς, εἶχε μάθει τὰ δόγματα τῆς Θεολογίας, μετὰ τὰς γραφικὰς ἀποδείξεις των, τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, 200 ὕμνους μετὰ τοὺς ἤχους αὐτῶν, 80 ψαλμοὺς, ὀλόκληρα κεφάλαια τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, 1500 στίχους καὶ περιόδους ἀπὸ ἀρχαίους κλασικοὺς, πόνημά τι Λατινικὸν σχεδὸν ὀλόκληρον, ἀριθμητικὴν, καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν Εὐρωπαϊκῶν αὐτοκρατοριῶν καὶ βασιλείων· ἠμπορεῖ δὲ καὶ νὰ δεῖξῃ ὁποιοδήποτε τόπον ἐπὶ τῶν γεωγραφικῶν πινάκων, καὶ νὰ ἀναφέρῃ ὅλα τὰ περὶ αὐτοῦ ἀρχαῖα καὶ νεώτερα ἱστορικὰ ἀνέκδοτα. Δὲν ἤκουε λέξιν, τὴν ὁποίαν νὰ μὴν ἐνθυμῆται· δὲν ἐβλεπεν οὔτε ἤκουέ τι, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἐφαρμόσῃ πάραυτα ἡ ζωηρὰ φαντασία του παραδείγματα ἢ περιόδους τινὰς ἐκ τῆς Γραφῆς, γεωγραφίας, ἐξωτερικῆς ἢ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἢ ἐκ τῶν ἀρχαίων κλασικῶν. Εἰς τὴν αὐτὴν τῆς Δανίας ἐξεφώνησε δώδεκα ὀμιλίαι χωρὶς οὔτε ἅπαξ νὰ σφάλῃ· καὶ δημοσίως ἐξετάσθη περὶ διαφορῶν ὑποθέσεων, μάλιστα δὲ τῆς Δανικῆς ἱστορίας. Ὁμίλει Γερμανικὰ, Λατινικὰ, Γαλλικὰ, καὶ Ὁλλανδικὰ· ἦτο δὲ εἰς τὸ ἄκρον εὐδιάθετος, ἀλλ' εἶχε τρυφερώτατον καὶ λεπτότατον σωματικὸν σύστημα· ποτὲ δὲν ἔφαγε στερεὰν τροφήν, ἀλλ' ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἔζη μετὰ γυναικεῖον γάλα, διότι δὲν ἀπεγαλακτίσθη παρὰ ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, σχεδὸν τετραετῆς.

ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

Ἡ ΠΙΣΤΙΣ τῶν Χριστιανῶν εἶναι νόμος ὅλος πνευματικὸς, ὅλος ἅγιος· νόμος, ὅστις διατάσσει πτωχείαν, πραότητα, νηστείαν, ἐγκράτειαν, ταπεινοφροσύνην, καὶ ἀγάπην τόσον τελείαν, ὥστε παραγγέλλει νὰ ἀγαπῶμεν καὶ τοὺς ἐχθρούς· νόμος, ὅστις θέλει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν σάρκα πνευματικὸν, εἰς τὸν κόσμον ἅγιον· νόμος, ἐναντίος εἰς τὸν νόμον τοῦ κόσμου καὶ τῆς σαρκός. Ταῦτα δὲν δέχεται μετὰ χαρᾶς ἡ ἀνθρωπίνη θέλησις. Καὶ μ' ὅλον τοῦτο, διδασκαλία τόσον δύσκολος εἰς τὸν νοῦν, νόμος τόσον βαρὺς εἰς τὴν θέλησιν, ἠύξησεν, ἀπλοχώρησεν εἰς πᾶν μέρος τῆς γῆς, εἰς πᾶσαν τάξιν ἀνθρώπων. Πλὴν πῶς; τάχα μετὰ κανὲν ὄργανον ἀνθρωπίνης δυνάμεως; ὄχι· μάλιστα ὅλη ἡ δύναμις τῶν ἀνθρώπων, συντροφευμένη μετὰ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν δαιμόνων, ἀντεστάθη καὶ ἀντεπολέμησε.

Ἦπόδες, ὅτι βλέπεις ἔξω εἰς πεδιάδα ὀλίγα πρόβατα νὰ πολεμῶσι μετὰ λύκους, μάλιστα μετὰ λέοντας, μετὰ δράκοντας, καὶ μετὰ ἄλλα θηρία, εἰς τὸ πλῆθος ἀναρίθμητα,

εἰς τὴν ἀγριότητα ἀνήμερα, εἰς τὸ φαρμάκιον θανατηφόρα. Ἄν ἐβλεπες τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα πρόβατα νὰ νικήσωσι, νὰ διώξωσι, νὰ διασκορπίσωσι καὶ τοὺς λύκους, καὶ τοὺς λέοντας, καὶ τοὺς δράκοντας, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ θηρία, — ἔπειτα διαμοιρασμένα εἰς διαφόρους τόπους τῆς γῆς, οὕτω νὰ πολυπλασιασθῶσιν, ὥστε ν' αὐξήσωσιν εἰς μίαν πολυάριθμον ποίμνην, τί ἤθελες εἰπεῖν; Βέβαια ὅτι δὲν εἶναι πρᾶγμα φυσικόν, ἀλλ' ἐξαισιόν τι θαῦμα. Πλὴν τοῦτο ἀληθῶς συνέβη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ὅπου ἐγὼ βλέπω ὡσάν δώδεκα πρόβατα τοὺς δώδεκα ἐκείνους Ἀποστόλους, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν ὁ Χριστός, ὡσάν ἔξω εἰς στάδιον πολέμου, εἰς τὸ παγκόσμιον κήρυγμα. Ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶς (τοὺς προεῖπεν ὁ ἴδιος) ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. Δὲν εἶναι λύκοι μοναχοί, Ἰουδαῖοι Χριστιανομάχοι, εἶναι καὶ λέοντες, βασιλεῖς τύραννοι, διώκται τῆς πίστεως· εἶναι καὶ δράκοντες, ἀποστάται καὶ ἀντίθεοι δαίμονες· θηρία ἀναρίθμητα ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν, τὰ ὁποῖα ἐκβήκασιν μετὰ ἄκρατον ὀρμὴν καὶ θυμὸν, νὰ πολεμήσωσι τὰ πρόβατα τοῦ Χριστοῦ, τὴν νεόλεκτον Ἐκκλησίαν.

Πλὴν τί παράδοξον θέαμα παρίσταται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου; Βλέπω καὶ ἐκεῖνα τὰ ὀλίγα πρόβατα ἐνίκησαν, ἐδίωξαν, διεσκορπίσαν καὶ λύκους, καὶ λέοντας, καὶ δράκοντας, καὶ ὅλα τὰ θηρία, καὶ Ἰουδαίους, καὶ τυράννους, καὶ δαίμονας, καὶ ὅλους τοὺς ἐχθρούς. Βλέπω καὶ οἱ ταπεινοὶ ἐθάμβωσαν τοὺς ὑπερηφάνους, οἱ ἄοπλοι τοὺς δυνατοὺς, οἱ πτωχοὶ τοὺς βασιλεῖς, οἱ ἀγράμματοι τοὺς φιλοσόφους. Οἱ δώδεκα ἔγιναν ἀναρίθμητοι, ἠύξηθησαν, ἐπληθύνθησαν, ἐγένευσαν ὅλην τὴν γῆν. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. Βλέπω καὶ ἐπάνω εἰς τὰ τρόπαια τοῦ Καπιτωλίου τῆς Ῥώμης ὑψώθη ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Βλέπω καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἔπεσεν ὁ βωμὸς ὁ ἀφιερωμένος Ἐπιφάνειᾳ Θεῷ, καὶ προσκυνεῖται ὁ Ἐσταυρωμένος. Βλέπω καὶ, καθὼς λέγει ὁ Χρυσόστομος, ἐν χρόνῳ βραχεῖ ἀλιεῖς καὶ τελῶναι αὐτῆς τῶν πόλεων ἐπελάβοντο τῆς κορυφῆς, καὶ ὁ σκηνοποιὸς τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ἐπέστρεψε. Βλέπω καὶ ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα. Βλέπω πᾶν ὄρος καὶ βουνὸν τεταπεινωμένον, τὰ σχολιά εἰς εὐθείας, τὰς τραχείας εἰς ὁδοὺς λείας, καὶ πᾶσα σὰρξ βλέπει τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Βλέπω ἔθνη βάρβαρα βαπτισμένα, πόλεις, ἐπαρχίας, βασιλεία ὀρθόδοξα. Βλέπω ἀναρίθμητα πλήθη μαρτύρων, οἵτινες δι' ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ τρέχουσιν, ὡς πρόβατα ἐπὶ σφαγῆν, εἰς τὸ μαρτύριον. Βλέπω τὸν πρῶτον ἄθεον, ἢ πολυθεον κόσμον, τὸν πρῶτον ἀσεβῆ καὶ ἀκάθαρτον, εὐσεβῆ, ἅγιον, Χριστιανόν. Κηρύσσεται παντοῦ ἡ πίστις· αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἢ νικήσασα τὸν κόσμον, ἢ πίστις ἡμῶν. — ΜΗΝΙΑΤΗΣ.

Ἐπὶ χρήμασι δ' οὐκ ἔμπορος φρονεῖ μέγα,
Ἐν ἔσσι πάντων ἐπίστ' ἀνεμὸς κύριος.

ΔΕΙΝΟΠΑΘΕΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΛΑΓΟΣ.

ΤΗΝ πρωίαν τῆς 15ης Ἀπριλίου, 1837, ναύτης βασιλικοῦ πλοίου τῆς Ἀγγλίας, λαβὼν ἄδειαν, ἐκβῆκεν ἔξω εἰς τὴν Μάλταν, ὅπου διέτριψε μὲ τὴν συνήθη ἄσωτίαν ἕως τὸ μεσονύκτιον. Τότε μ' ἕνα ποτὲ συμμαθητὴν του, κανονιέρην τοῦ πεζικοῦ, ἐξεκίνησε, κακῶς ἔχων, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ πλοῖον. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν εὔρηκαν ἀμέσως περαματάρην, καὶ προσέτι ἐφιλονέκησαν μὲ τινὰς ἐντοπίους, ἐπῆραν τὸ τυχὸν ἄδειον πλοιάριον, καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὸ βασιλικὸν πλοῖον. Ὁ ναύτης, μεθυσμένος ὢν, ἀπεκοιμήθη· ὁ δὲ κανονιέρης, ὅστις παρομοίως εἶχε πίνειν ὑπὲρ τὸ δέον, ἐκωπηλάτει μερικὴν ὥραν, ἀλλὰ, τέλος, ἔχασε τὸ ἐν κωπίαν, καὶ ἀπεκοιμήθη ὡσαύτως.

Τὸ πρῶτ' εὔρεθησαν ἔξω εἰς τὸ πέλαγος μακρὰν τοῦ λιμένος. Δύο ἡμέρας φαίνεται ὅτι ἐβλεπαν τὴν νῆσον, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ πιάσωσι τὴν ξηρὰν μὲ τὸ ἐν κωπίον· τέλος, ἤρχισε νὰ φυσᾷ, καὶ ἡ νῆσος ἐγένετο ἄφαντος. Ὑπέφεραν τὰ πάνδεινα ἀπὸ τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν· ὁ ναύτης ἠπλωσε τὸ φόρεμά του νὰ συναῖξῃ ὀλίγον βρόχινον ὕδωρ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ θάλασσα ἦτο πολὺ τεταραγμένη, ἐσύναξεν ὄχι ὀλιγώτερον ἄλμυρον παρά γλυκύ.

Ἡμέραι ἐπερνοῦσαν, καὶ πλοῖον δὲν ἐφαίνετα—ἐλπίς δὲν ἔλαμπεν οὐδαμόθεν· αἱ ἀγωνίαι τῆς δίψης ἐγίναντο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνυπόφοροι, καὶ δὲν τοὺς ἔμεινεν εἰμὴ ἀπελπισία. Μετὰ τὴν πέμπτην ἡμέραν φαίνεται ὅτι ἐσυμβουλευθήσαν μεταξύ των περὶ τοῦ πρακτέου· ἀπεφάσισαν δὲ νὰ περιμείνωσι τὸν θάνατον, ὥστε, ἂν ποτὲ ἤθελαν εὔρεθῆν τὰ σώματά των εἰς τὸ πλοιάριον, αὐτοὶ μὲν ν' ἀθωωθῶσιν ἀπὸ τὸ τῆς λειποταξίας ἐγκλημα, ἄλλοι δὲ ἀπὸ τὴν ὑπαψίαν φόνου. Μετ' ὀλίγον ὁμῶς, ἀλλάξαντες γνώμην, ἀπεφάσισαν νὰ συναποθάνωσι, καὶ πρὸς τοῦτο ἐξέφραξαν μίαν τρύπαν τοῦ πλοιαρίου, καὶ, ἀγκαλιασμένοι καὶ συνδεδεμένοι, ἐπλάγιασαν νὰ πνιγῶσι. Τὰ πλοιάριον ἔκαμεν ἀρκετὰ νερά, πλὴν δὲν ἐβυθίζετο. Τότε ὁ ναύτης σηκωθείς εἶπεν ὅτι αὐτὸς μὲν εἶχε κλίνειν ν' ἀποθάνῃ, ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν ἤθελεν· ἐφράξε δὲ πάλιν τὴν τρύπαν, καὶ μὲ τὸ σκιάδιόν του ἀδείασε τὸ πλοιάριον. Ὁ δὲ κανονιέρης εἶπεν ὅτι δὲν ἤθελε πλέον νὰ ζῆ· αἱ κνήμαί του ἀπὸ τὸ πρήξιμον ἐγίναν ὡς αἱ μηροὶ του, ἡ γαστήρ αὐτοῦ ἦτον ὑπερβολῆ συνεσταλμένη, τὸ πρόσωπον φλογωμένον, τὸ στόμα ἀφρίζεν, ἡ ὁμιλία του ἐχάθη, καὶ ἡμαυρώθησαν αἱ ὀφθαλμοί· ὅτε ὠμιλοῦσε περὶ τῶν φίλων του, κατελαμβάνετο, ἀλλ' ἔδειχνε φανερά συμπτώματα παραφρασύνης, καὶ τὴν ὀγδόην ἡμέραν πηδήσας εἰς τὴν θάλασσαν ἐπνίγη. Ὁ φίλος του ἐπροσπάθησε τὰ μέγιστα νὰ τὸν ἀποτρέψῃ, καὶ μαλιστα τὸν ἔρριψε σχοινίον ἀφοῦ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ ὅποιον ὁ δυστυχὴς ἐζήτησε μὲν ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ πιάσῃ.

Τὴν ἐπαύριον, εἰκοσιῆς ὥρας ἀφοῦ ἐπνίγη ὁ κανονιέρης, ἐφάνη πλοῖον· ὁ ναύτης μόλις εἶχε δύναμιν νὰ

κρατῆ ξύλον τι σηκωμένον μὲ τὸ σκιάδιόν του ἐπ' αὐτοῦ· ἀλλὰ τὸν ἶδε καὶ τὸν ἐπίασε πλοῖον Ἴόνιον, διευθυνόμενον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν νύκτα τῆς 15ης Ἀπριλίου μέχρι τῆς 24ης ἐπέρασε χωρὶς κομμάτιον τροφῆς ἢ ρανίδα ὕγραυ, ἐκτὸς ἄλμυροῦ ὕδατος, τὰ ὅποια δὲν ἠμπόρει νὰ μὴ πίνῃ.

Ἡ ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Εἰς τὸν ὠραῖον Βόσπορον, εἰς τῆς τρυφῆς τὰ στήθη,
Ἡ ποιήσις τῆς νέας μας Ἑλλάδος ἐγεννήθη.
Ἐκεῖ ὁ Ἀθανάσιος, ὁ νέος Ἀνακρέων,
Ὁραῖα πρῶτος ἔφαλε τὰ κάλλη τῶν ὠραίων.
Οἱ στίχοι του, εἰς ἀθηροῦς λειμῶνας ἐμπνευσμένοι,
Κ' εἰς τῶν ῥυθμῶν τὸν τερπνὸν ψιθυρισμὸν γραμμένοι,
Τῶν ῥόδων καὶ τῶν μυρσινῶν τὴν εὐωδίαν ἔχουν,
Καὶ φυσικοὶ ὡς ρεύματα γλυκῶν ναμάτων τρέχουν.
Σ' τοῦ οἴνου τὴν ἀμέριμνον ζωὴν παραδομένοι,
Καὶ Βάχχος εἰς τὴν τραπέζαν κισσοστεφανωμένοι,
Τῆς μέθης ὅταν τὴν χαρὰν ἐντέχνως ζωγραφίσῃ,
Τὰς ἰδικὰς του ἡδονὰς εἰς ἔπη· καλλωπίζει.

Μ' ἀρχαίαν γεννηθεὶς ψυχὴν, μ' ἀρχαίον χαρακτήρα,
Τὴν λύραν ὅταν ἔλαβεν ὁ Ρίζος εἰς τὴν χεῖρα,
Σ' τὰς ἀκοὰς μας ἤχησε γενναῖα μελωδία,
Κ' ἐστρέψαμεν τὰ ὄμματα σ' ἀρχαῖά μας μνημεῖα·
Εἶν' ἀπορον πῶς, γεννηθεὶς εἰς δουλικὰς ἡμέρας,
Πρὸ χροῶν τόσων ἔγραψεν ἰδέας ἐλευθέρως.

Σχοπὸν λαμπρότερον ποτὲ δὲν ἔλαβον αἱ Μοῦσαι,
Παρ' ὅταν τοῦ Τυρταίου μας ἡ σάλπιγξ ἀντηχοῦσε·
Τὰ δούρια του ἄσματα μᾶς πυρπολοῦν ἀκόμα,
Καὶ βρέχομεν μὲ δάκρυα τοῦ τάφου του τὸ χῶμα.

Τοῦ Ἀπουλλίου μεμητῆς πιστὸς ὁ Περδικάρης
Ἀστειὸς εἶν' ἐπίοτε, ἀλλὰ τὸν λείπ' ἡ χάρις,
Κ' εἰς τὸν Ἐρμηλὸν του συχνὰ τοῦ Ἀριστάρχου τ' ὄμμα
Εὐρίσκει τὸν ἀδάμαντα κρυμμένον εἰς τὸ χῶμα.

Ὁ Κάλβος καὶ ὁ Σαλομὸς, ὠδοποιοὶ μεγάλοι,
Κ' οἱ δύο παρημέλησαν τῆς γλώσσης μας τὰ κάλλη·
Ἰδέαι ὁμῶς πλούσιαι, πτωχὰ ἐνδεδυμένοι,
Δὲν εἶναι δι' αἰώνιον ζωὴν προωρισμένοι.

Ἡ Ποιήσις μας ἔλαβε καὶ νεῦρα κ' εὐγλωττίαν
Σ' τοῦ Ὀδοιπόρου τὴν λαμπρὰν καὶ τραγικὴν μαρτίαν.
Ὁ Ὀδοιπόρος, θησαυρὸς ποικίλων νοημάτων,
Καὶ νέος κόσμος ἰδεῶν, εἰκόνων κ' αἰσθημάτων,
Μὲ δυνατὴν καὶ ἠχηρὰν ὀργάνων ἀρμονίαν,
Ἐκφράζει τοῦ Δημιουργοῦ τὴν παντοδυναμίαν.

Κ' ἡμεῖς τὰς ἀδυνάτους μας καὶ πρωτοπέιρους χεῖρας,
Κ' ἡμεῖς ἐδοκιμάσαμεν σ' τὸ τόξον τῆς Σατύρας,
Καὶ φόγους δὲν ἐλάβομεν τῆς τόλμης μας μεγάλους.
Εὐχόμεθα εἰς ποιητὰς δοκιμωτέρους ἄλλους
Τὸν δρόμον ποῦ ἀνοίξαμεν νὰ τρέξωσιν αἰσίως.
Γλυκύντατος καὶ κάρπιμος δὲ μὲ φαῖν' ὁ βίος,
Ἐὰν περὶ τὴν δύσιν μου ἰδῶ πολλοὺς ἀστέρας
Νὰ λάμπουν εἰς τοῦ Παρνασοῦ τοὺς φωτεινοὺς αἰθέρας.

Α. ΣΟΤΤΣΟΣ.

Ἡ ΜΑΘΗΣΙΣ δὲν πρέπει νὰ χρησιμεύῃ ὡς παλλακὴ,
πρὸς ἡδονὴν μόνον ἢ ἐπίδειξιν· οὔτε ὡς δούλη, διὰ ν'
ἀποκτᾷ καὶ νὰ κερδαίνει πρὸς χρῆσιν τοῦ κυρίου τῆς·
ἀλλ' ὡς σύζυγος, διὰ τεκνοποιίαν, καρπὸν, καὶ παρα-
μυθίαν.—ΒΑΚΩΝ.

Η ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΤΟΥ ΡΟΒΕΡΤΟΥ ΝΟΞ.

Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ Σελ. 7.

ΟΚΤΩ ἢ ἐννέα χρόνους ἐξηκολούθουν οἱ Σαρραλέοι οὗτοι ἄνδρες νὰ κάμνωσι τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην ὁδοιπορίαν, ἢ, ὡς λέγει ὁ Νόξ, τὴν βόρειον ταύτην ἀνακάλυψιν. Ἐν ἔτος ἔφθασαν ἕως εἰς τὰ πέρατα τῆς ἐπικρατείας τοῦ βασιλέως τῆς Κάνδης, ἀλλὰ παρέχει νὰ προβῶσιν ἔσταθη ἀδύνατον διὰ τὴν ἀνυδρίαν. Ἄλλο ἔτος ἀπήντησαν τὸν ποτὲ μαῦρον δούλον τοῦ Ροβέρτου, ὅστις τώρα ἑκατοικοῦσεν εἰς τὴν πεδινὴν χώραν, νυμφευμένος καὶ πολύτεκνος, ἀλλὰ πάμπτωχος. Οὗτος, ἀπὸ ταξίματα πλούσια παρακινήθεις, ἐσυμφώνησε νὰ ἀδηγήσῃ αὐτοὺς τὸ ἐφεξῆς ἔτος εἰς τὰ ἐπὶ τῆς παραλί-
ας Ὀλλανδικὰ φρούρια. Κατὰ δυστυχίαν ὁμως ἀρρωστήσας ὁ Νόξ ἀπὸ πλευρίτιδα, δὲν ἠμπόρεσε νὰ παρευρεθῆ ἔν καιρῷ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, καὶ οὕτω ἔχασαν τὸν Ἰνδόν· αὐτοὶ δὲ μόνοι νὰ καταπιασθῶσι τοιαύτην ὁδοιπορίαν, δὲν τὸ ἔκριναν ἔτι εὐλογον, καθότι δὲν ἐγνώριζαν ἀρκετὰ τοὺς δρόμους.

Τέλος πάντων, ὅτε τοὺς ἐφάνη ὅτι μὲ τὰς συχνὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἐπιστροφὰς τῶν εἶχαν ἀποκοιμίσειν πᾶσαν περὶ τῆς φυγῆς αὐτῶν ὑποψίαν, καὶ ὅτι πλέον ἤξευραν ὅσα ἦτο δυνατόν νὰ μάθωσι περὶ τοῦ τόπου, ἀφῆκαν ἐσχάτην φοράν τὸν εἰς Ἑλλεδάτην εὐχάριστον οἶκον, 22αν Σεπτεμβρίου, 1679, εἰς τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς αἰχμαλωσίας τῶν.

Ἐφωδιασμένοι ἀπ' ὅσα ὄπλα ἠδύνατο νὰ κρύψωσι, μαχαίρια καὶ ἀξινίδια, καὶ ἀπὸ πραγματείας διὰ νὰ πωλῶσι καθὼς ἀρχήτερα, ἐμβῆκαν τολμηρῶς εἰς τόπον βρύοντα ἀπὸ ἀγρίους ἐλέφαντας, τίγρεις, καὶ ἄρκτους. Φθάσαντας εἰς περιοχὴν πολυανθρωποτέραν, τοὺς κατετρόμαξεν ἢ εἶδησις, ὅτι ἀξιωματικοὶ τινες ἀπὸ τὴν αὐλὴν ἦσαν ἐκεῖ, συνάγοντες βασιλικούς φόρους καὶ εἰσοδήματα. Εἰς τὴν ἀμηχανίαν ταύτην κατέφυγαν εἰς χωρίον παράμερον, ὅπου ἐκάθισαν πλέκοντες, ἕως οὗ ἤκουσαν ὅτι ἀνεχώρησαν οἱ ἀξιωματικοί. Ἐξεκίνησαν ἔπειτα, ἀφοῦ ἠγόρασαν μίαν ποσότητα νημάτων, φυλάξαντες καὶ τὰς πλειοτέρας τῶν πραγματειῶν, ὥστε νὰ προφασίζωνται ὅτι τάχα ὑπάγουν περαιτέρω διὰ νὰ τὰς πωλήσωσιν. Εἰς Κολλιβίλλαν ὁ δρόμος ἐπέρνα κατευθεῖαν ἀπὸ τὰ ὑποστατικά διοικητοῦ τινός, ὁ ὁποῖος ἦτον ἐκεῖ ἐξεπίτηδες διὰ νὰ βλέπῃ καὶ νὰ ἐξετάζη δλους τοὺς διαβαίνοντας. Μὲ ἀταραξίαν μεγίστην, —ἀντὶ νὰ δειλιάσωσι, τὸ ὁποῖον ἤθελε τοὺς ἀφανίσειν, —ὑπῆγαν τολμηρῶς εἰς τὸν οἶκον τοῦ μεγιστᾶνος, καὶ τὸν εἶπαν ὅτι ἐμελλαν νὰ ὑπάγωσι παρεμπρός, διὰ ν' ἀγοράσωσι ξηρὸν κρέας*, τὸ ὁποῖον παραπολύ ἐζητεῖτο

* Τὸ ξηρὸν τοῦτο κρέας εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον τῶν δορκάδων, αἵτινες φονεύονται εἰς τὰς πεδινὰς χώρας ὑπὸ τῶν Βαδδῶν· ταραχέουσι δὲ αὐτὸ ἢ ξηραίνοντες το εἰς τὸν ἥλιον, ἢ βάλλοντες το εἰς κοίλωμά τι δένδρον, τὸ ὁποῖον κοίλωμα ἀλείφουν προηγουμένως μὲ μέλι, ἔπειτα δὲ κλείουσι τὸ ἀνοιγμα μὲ πηλόν. Οἱ Βαδδαί, ἢ ἄγριανθρωποί, οὐδέποτε μαγειρεύουσι τὸ ξηρὸν τοῦτο κρέας, ἀλλὰ τὸ σκεπάζουσι μὲ μέλι, καὶ τὸ τρώγουσι ὡμόν.

εἰς τὴν ὀρεινὴν χώραν. Ὁ διοικητὴς, βλέπων τὰς ἐμπορικὰς συνηθείας τῶν, καὶ τὰ πράγματα ὅσα εἶχαν μαζῆ τῶν, δὲν ἐμβῆκεν εἰς κάμμίαν ὑποψίαν· τοῦ εἴλκυσαν δὲ καὶ τὴν εὐνοίαν μὲ φιλοδώρημά τι ἀπὸ μαχαίρια, μ' εὐμόρφους γλυμμένας λαβίδας, καὶ ὠραῖόν τι φέσιον τῆς Βαρβαρίας. Διὰ νὰ μὴ δείξωσι βίαν ἢ μέριμναν τινὰ, ὑπῆγεν ὁ ἕνας εἰς τὰ πέριξ, προσποιούμενος ὅτι προμηθεύεται ξηρὰ κρέατα, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἔμενεν εἰς τοῦ διοικητοῦ πλέκων.

Ἄλλὰ, κατὰ δυστυχίαν, ἀφοῦ ἀπέκτησαν ὅσῃν ἐμπιστοσύνην ἐχρειάζοντο, καὶ ἤδη ἐμελλαν νὰ κινήσωσιν, ἔφθασαν εἰς Κολλιβίλλαν στρατιῶται ἀπὸ τὴν αὐλὴν, μὲ διαταγὰς πρὸς τὸν κυβερνήτην νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν ἀγρυπνίαν του, μήπως ἐκφύγωσιν ὑποπτα ὑποκείμενα. Ἡ εἶδησις αὕτη ἦτον ὡς ἀγγελία θανάτου εἰς τὸν Ροβέρτον καὶ Στέφανον, οἵτινες κατὰ στιγμὴν ἐπερίμεναν νὰ συλληφθῶσι, καὶ νὰ κοβαληθῶσιν ὀπίσω ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. Ἐσώθησαν ὁμως πάλιν μὲ τὴν θαυμαστὴν ἀταραξίαν καὶ φρόνησιν αὐτῶν, καὶ ἶδαν τοὺς στρατιώτας ἐπιστρέφοντας εἰς τὸ ἐνδότερον χωρὶς νὰ τοὺς ἐνοχλήσωσιν ἢ κἂν νὰ τοὺς ὑποπτευθῶσι.

Τὴν ἐπαύριον τὸ πρῶτ', κρύψαντες ἐπάνω τῶν τὰ πρὸς ὁδοιπορίαν ἀναγκαιότερα, ὑπῆγαν εἰς τὸν κυβερνήτην. Ἐπῆρα, λέγει ὁ Νόξ, ὀλίγην πυρίτιδα, πρᾶγμα σπάνιον μεταξύ τῶν, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ τὴν μεταχειρισθῆ διὰ νὰ σκοτώσῃ ὀλίγα ζορκάδια, ὥστε νὰ μὴν ἐπιστρέψωμεν παντάπασι χωρὶς κρέας· τὸν εἶπα δὲ ὅτι καὶ ἡμεῖς ἠθέλαμεν ὑπάγειν ἕως εἰς Ἀναροδβύρρον, νὰ ἶδωμεν τί κρέας ἠμπορούσαμεν νὰ προβλεφθῶμεν ἐκεῖ. Ἐν τῷ μεταξύ, ὡς εἶχαμεν προσχεδιάσειν, ἦλθεν ὁ Στέφανος, μὲ τὸν φακελλον ὄλων μας τῶν πραγματειῶν, παρακαλῶν νὰ τὰς ἀφήσωμεν εἰς τοῦ κυβερνήτου ἕως νὰ ἐπιστρέψωμεν· εἰς τοῦτο ἐκεῖνος προθύμως ἔστεργε· βλέπων δὲ ὅτι ἀφίναμεν ὀπίσω τόσα διάφορα πράγματα, δὲν ἠμποροῦσε παρὰ νὰ νομίξῃ ὅτι ἐσκοπεύαμεν νὰ ἐπανέλθωμεν. Οὕτω, ἀποχαιρέτησαντες αὐτὸν, ἀνεχωρήσαμεν ἀμέσως, χωρὶς νὰ τὸν δώσωμεν καιρὸν νὰ στοχασθῆ κατ' ἑαυτὸν ἢ νὰ συμβουλευθῆ μὲ ἄλλους περὶ ἡμῶν.

Ἐκοψαν τώρα δρόμον δι' ἐρήμου δάσους ἕως εἰς Ἀναροδβύρρον, ὅπου ἐκατοίκουν ὄχι Ταπροβαναῖοι, ἀλλὰ φυλὴ τις ἐκ τοῦ Μαλαβαρικοῦ παραλίου, οἵτινες οὐδέποτε εἶχαν ἰδεῖν λευκὸν ἄνθρωπον. Ἐδῶ ἐφέρθησαν ἐμπροσθεν τοῦ κυβερνήτου, τὸν ὁποῖον ἠπάτησαν μὲ τὴν συνήθη ἐπιτηδειότητα, ἔτι προσποιούμενοι ὅτι μόνον σκοπὸν εἶχαν ν' ἀγοράσωσι ξηρὸν κρέας διὰ τὰ ἐνδότερα. Εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἦσαν προχωρημένοι ἑκατὸν μίλια εἰς τὴν ὁδοιπορίαν τῶν. Ὁ μὲν Στέφανος ἐκάθισεν εἰς τὴν πόλιν, ὁ δὲ Νόξ, λέγων ὅτι ζητεῖ ἐλάφεια κρέατα, τὰ ὁποῖα ἔτυχαν νὰ ἦναι δυσεύρετα τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, περιεφέρετο ἐκ τόπου εἰς τόπον, καὶ ἐπρομηθεύθη κάμποσον ὀρύζιον, χύτραν χαλκίνην διὰ νὰ τὸ βράζωσιν, ὀλίγον κρέας, καὶ τινα δέρματα πρὸς

κατασκευὴν σανδάλων. Ἄφοῦ ἐδαπάνησαν οὕτω τρεῖς ἡμέρας μὲ ἄκραν ὑπομονήν, ἐξεκίνησαν ἀπαρατήρητοι καὶ ἀνύποπτοι. Εἶχαν μὲν εὑρεῖν τὴν εὐθεΐαν ὁδὸν εἰς Ἰαφναπατάν, καὶ ἄλλο τι Ὀλλανδικὸν κατάστημα, ἀλλὰ τὴν ἐφύλατταν ἀγρύπνως οἱ Ταπροβαναῖοι. Ἀσφαλέστερον τοὺς ἐφάνη νὰ ὑπάγωσι κατευθεΐαν διὰ τοῦ δάσους, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης· ἀλλ' ἡ γῆ ἦτο κατάξηρος, καὶ ἐφοβοῦντο μὴ χαθῶσιν ἀπὸ τὴν δίψαν, εἰάν ὑπήγαιναν ἐκεῖθεν. Τέλος, ἀπεφάσισαν, ὡς ὀλιγώτερον κινδυνώδες, ν' ἀκολουθήσωσι τὸν ὁρόμον ποταμοῦ τινός, τὸν ὁποῖον εἶχαν ἰδεῖν μεταξὺ Κολλιβίλλας καὶ Ἀναροδβύρρου, εὐλόγως συμπεράναντες ὅτι πρέπει νὰ ῥέη εἰς τὴν θάλασσαν. Πρὸς τοῦτο, ἐχρειάζετο νὰ ὀπισθοδρομήσωσι μίλια τινά· ἀνέβαλαν δὲ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν μέχρι νυκτός, ἐξεύροντες ὅτι κατὰ τὴν ἕραν ἐκείνην φοβούμενοι τὰ γρια θηρία οἱ ἐντόπιοι δὲν ἐτόλμων νὰ περιφέρωνται ἔξω. Ἦτο δὲ Κυριακὴ, 12η Ὀκτωβρίου, καὶ τὸ φεγγαριὸν δεκαοκτῶ ἡμερῶν. Ἐλογαρίαζαν ὅτι αἱ ζωοτροφίαι, τὰς ὁποίας εἶχε προβλέψει ὁ Νόξ, ἤθελαν τοὺς βαστάξειν δέκα ἡμέρας. 'Τὰ ὄπλα μας,' λέγει ὁ Ροβέρτος, 'ἦσαν διὰ καθένα ἀξινίδιον προσκολλημένον εἰς μακρὰν βακτηρίαν, καὶ μία καλὴ μάχαιρα εἰς τὴν μέσην μας, τὰ ὁποῖα, σὺν Θεῷ, ἤρχουν διὰ νὰ ὑπερασπισθῶμεν ἀπὸ τὰς προσβολὰς εἴτε τίγρεως, εἴτε ἄρκτου· ὅσον δὲ δι' ἐλέφαντας, εἰς αὐτοὺς δὲν δύναται κανεὶς ν' ἀντισταθῇ· ἡ καλητέρα ὑπεράσπισις εἶναι νὰ φεύγῃ.' Διὰ σκηναὺς ἔφεραν δύο μεγάλα Ταλιπάτινα* φύλλα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται διὰ τοῦτο γενικῶς οἱ Ταπροβαναῖοι, ὡς καὶ δι' ἀλεξίβροχα (umbrella).

Φθόσαντες εἰς τὸν ποταμὸν, μετέβησαν ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὰ πλησίον αὐτοῦ ἄγρια δάση. Ἐπρόσεχαν δὲ νὰ μὴ πατῶσιν ἐπὶ ἄμμου ἢ μαλακῆς γῆς, καὶ ὅτε ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ πράττωσιν οὕτω, ἔδεναν ὀπισθοβατικῶς, ὥστε τὸ ἔχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν νὰ ἐμφανίζῃ ὅτι εἶχαν ὑπάγειν κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν. Ἐξηκολούθουν δὲ τὴν ὁδοιπορίαν ἕως οὗ ἐσκοτεινίασε, καὶ τότε, παρ' ἐλπίδα, τοὺς ἐπίασε βροχή. Πρὸς σκέπην ἔστησαν τὰ δύο ταλιπάτινα φύλλα, καὶ ἀναφαν φωτίαν· οὕτω δὲ ἀνεπαύθησαν ἕως οὗ ἀνέτειλεν ἡ σελήνη. Ἐως τώρα εἶχαν ὁδοιπορήσειν ἐξυπόλυτοι· ἀλλὰ μέλλοντες ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ προπατῶσι διὰ νυκτός, καὶ εἰς τραχέα δάση, ἔδεσαν τοὺς πόδας μὲ τὰ δέρματα, τὰ ὁποῖα δι' αὐτὸ τοῦτο εἶχε προαγοράσει ὁ Ροβέρτος.

Μολοντί τὰ πυκνὰ δένδρα ὀλίγον μόνον σεληνιακὸν φῶς ἐσυγχώρουν νὰ εἰσέρχεται, ὁ Νόξ, μ' ὄλον τοῦτο, καὶ ὁ συνοδίτης αὐτοῦ ἐπροπάτουν τρεῖς τέσσαρας ὥρας,

* Ἡ Ταλιπατία εἶναι εἶδος φοίνικος, ὅστις ἀναβαίνει κατ' ἐνθεΐαν, καὶ ὑψοῦται τὰ μέγιστα. Τὰ πλατιά φύλλα τῆς, ἀφοῦ ἔξηρανθῶσι, εἶναι δυνατὰ, καὶ ὑπερβολῆ ἐλαστικά. Ἐμποροῦν δὲ νὰ ἐξαπλωθῶσιν ἢ νὰ κλεισθῶσιν, ὡς ῥιπίδιον. Ἀνοικτὰ μὲν, σκεπάζουν ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἢ τὴν βροχὴν δέκα ἢ δεκαπέντε ἀνθρώπους, κλεισμένα δὲ μάλισ εἶναι σαχύτερα ἀπὸ ἀνδρὸς βραχίονα, καὶ ἐλαφρότατα.

ἕως οὗ ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ σταθῶσιν εἰς μόνος ἐλέφας, τὸν ὁποῖον δὲν ἠμπόρουν νὰ ἐκφοβίσωσιν. Ὁθεν ἀναφαν πάλιν φωτίαν. Τὰ χαράγματα, ὁ ἐλέφας εἶχε φύγειν, ἡ δὲ περίξ αὐτῶν ἐρημία ἐφαίνετο ὡς νὰ μὴν εἶχε πατηθῆν ἀπὸ ἀνθρώπου πόδα. Μετ' ὀλίγον, ὅμως, ἐμβῆκαν ἀπροσδοκῆτως εἰς κατοικημένην περιοχὴν, καὶ διὰ νὰ μὴν ἔδωσιν αὐτοὺς οἱ ἐντόπιοι, ἔμειναν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν κρυμμένοι εἰς κοιλόν τι δένδρον. Ἐυθὺς ἀποῦ ἐνύκτωσε πάλιν, ἐξεκίνησαν· πλὴν εὐθὺς σχεδὸν, ἀκούσαντες φωνὰς ἀνθρώπων κατόπιν των, ἐνόμισαν ὅτι διώκονται, καὶ ἤρχισαν νὰ τρέχωσιν· ἀλλὰ, τέλος, λέγει ὁ Ροβέρτος, 'ἠκούσαμεν ἐλέφαντας ὀπισθὲν μας, μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν φωνῶν· ἐγνωρίσαμεν δ' αὐτοὺς ἀπὸ τὸν θόρυβον καὶ κρότον τῶν συντριβομένων κλάδων καὶ δενδρυδίων, τὰ ὁποῖα κατασπῶντες τρώγουν. Οἱ ἐλέφαντες οὗτοι ἦσαν καλλίστη φυλακὴ ὀπισθὲν μας· εἰς ἐμὲ ἐφαίνοντο καθὼς τὸ μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ Αἰγυπτίων σκότος· ἐπειδὴ καλῶς ἐγνωρίζαμεν, ὅτι δὲν ἤθελαν τολμήσειν οἱ ἄνθρωποι νὰ προχωρήσωσιν, ἐνόσω ἤκουαν ἐλέφαντας ἔμπροσθέν των.'

Τὴν νύκτα ἐκείνην ἔστησαν τὰ φύλλα των εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ ποταμοῦ, ἔβρασαν ὀρύζιον, ἔψησαν ὀλίγον κρέας, καὶ μετὰ τὰ δεῖπνον ἐκοιμήθησαν ἀταράχως μερικὰς ὥρας.

Ὅτε διέχυσε τὸ ἰλαρὸν αὐτῆς φῶς ἡ σελήνη, ἤρχισαν ἐκ νέου τὴν δύσκολον πορείαν. Τίποτε πλέον δὲν εἶχαν νὰ φοβῶνται ἀπὸ τοὺς Ταπροβαναίους, περάσαντες τὴν χώραν αὐτῶν· ἀλλ' εἶχαν φθάσειν εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Βαδδῶν, ἀγριανθρώπων, οἵτινες ἔζων ἀπὸ τὸ κυνήγιον, καὶ οἵτινες, πιθανώτατον, ἤθελαν τοξεύσειν αὐτοὺς μὲ βέλη, εἰάν τοὺς ἀπῆντων. Μίαν φορὰν περὶ τὸ μεσημέριον ἔλειψεν ὀλίγον νὰ τοὺς ἀνακαλύψωσιν ἄγριαί τινες γυναῖκες καὶ τέκνα, τὰ ὁποῖα ἤλθαν νὰ λουσθῶσιν εἰς τὸν ποταμὸν, πλησίον τοῦ βράχου ὅπου οἱ φυγάδες μας ἀνεπαύοντο.

Ἀπὸ τὴν Κυριακὴν ἕως τὴν Πέμπτην ὁδοιποροῦσαν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, 'ὅστις,' λέγει ὁ Ροβέρτος, 'ἐγύριζε καὶ ἐστράβονε παραπολύ. Εἰς τινα μέρη ἐπροβαίναμεν εὐκόλως, ὀλίγους θάμνους καὶ ἀκάνθας ἀπαντῶντες· εἰς ἄλλα δὲ ἦτο μία πλησμονή, ὥστε οἱ ὦμοι καὶ οἱ βραχίονές μας καταιματώθησαν, σχεσθέντες δεινῶς· καθότι δὲν εἶχαμεν ἐπάνω μας εἰ μὴ πανίον τι περὶ τὴν μέσην, τὰς ζωοτροφίας ἐπὶ τῶν ὤμων, εἰς δὲ τὰς χεῖρας ταλιπάτινον φύλλον καὶ ἀξίνην.

Πολλόκις ἀποροῦσαν, εἰς τὴν συρροὴν ἄλλων ποταμῶν, ποῖον ῥύσκιον ν' ἀκολουθήσωσι. Τὴν Πέμπτην μετὰ τὴν μεσημβρίαν, περάσαντες ποταμὸν τινα, ἐμβῆκαν πάλιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μαλαβαρικῆς ἀποικίας. Ἀπὸ τὸ μέρος τοῦτο ἦσαν τὰ δάση ὅλως ἀδιαπέραστα, ὥστε εὐρέθησαν ἠναγκασμένοι νὰ σύρωνται κατὰ τὸ πετρῶδες ρεῖθρον τοῦ ποταμοῦ, ὅπου ἦταν ὀλίγον μὲν ὕδωρ, ἀλλὰ πλῆθος φοβερόν κροκοδείλων, καὶ ἄρκτων, ἀγρίων βουβάλων, καὶ ἐλεφάντων, τὰ ὁποῖα ἤρχαντο ἀδιακόπως νὰ πῖωσιν ἢ νὰ λουσθῶσι.

Μολονότι οί άνθρωποι τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον τώρα εἶχαν ἐμβῆν, ἐπλήρουν δόσιμον εἰς τοὺς Ὀλλανδοὺς, ὁ Νόξ ὅμως ἐγνώριζεν ὅτι ἐκλιναν μᾶλλον πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Κάνδης, καὶ ἐφοβεῖτο πᾶσαν στιγμὴν μὴ πιάσωσιν αὐτὸν καὶ τὸν Στέφανον, καὶ τοὺς στείλωσιν ὀπίσω, ὕστερον ἀπὸ τόσα καὶ τόσα κατορθώματα καὶ τόσας καὶ τόσας κακοπαθείας.

Ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν φυγὴ δὲν τοὺς ἴδεν ἕως τὴν Παρασκευὴν μετὰ τὴν μεσημβρίαν. Τότε ἀπῆντησαν ἀπροσδοκῆτως δύο Βραχμᾶνες ἢ ἱερεῖς, καθήμενους ὑπὸ δένδρον, καὶ βράζοντας ὀρύζιον· εἰς τούτους ἐπρόσφεραν οἱ φυγάδες μας ὅλον τὸ ἀργύριον ὅσον εἶχαν (ὡς εἰκοσιπέντε γρόσια), ἐν κόκκινον φέσιον, καὶ μίαν μάχαιραν, μὲ συμφωνίαν νὰ τοὺς δεῖξωσι τὸν δρόμον εἰς τὸ πλησιέστερον Ὀλλανδικὸν καταστημα· οἱ Βραχμᾶνες ἐδέχθησαν μὲν τὰ χαρίσματα, ἀλλὰ τὴν εὐεργεσίαν ἢ δὲν ἤθελαν ἢ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκτελίωσι.

Ὅτε οἱ Βραχμᾶνες τοὺς ἀφῆκαν, ἐξηκολοῦσαν τὸν δρόμον αὐτῶν κοτῶ τῆς τραχείας κοίτης τοῦ ποταμοῦ, ὡς ἀρχήτερα· ἀλλ' ἐκινδύνευσαν μεγαλῶς ταύτην τὴν νύκτα ἀπὸ ἐλέφαντας, οἵτινες ἦσαν τόσον πολυπληθεῖς καὶ ἀφοβοί, ὥστε ἡ πυρκαϊὰ τὴν ὁποίαν ἀναφαν διόλου δὲν ἐμπόδιζεν αὐτοὺς νὰ πλησιάζωσιν. Ἦσαν ὑπόχρεοι ἀδιακόπως νὰ ρίπτωσι δαυλοὺς ἐπάνω των κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν.

Ἄλλ' οὗτος ἦτον ὁ ἔσχατος κίνδυνος τῶν γενναιοκάρδων τούτων ἀνδρῶν εἰς τὴν θάυμασιον ταύτην φυγὴν. Τὴν ἐφεξῆς πρωίαν ἐφθασαν εἰς ἐπίπεδον καταπροσινον γῆν, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπῆντησαν ἐντόπιον εἰς τὴν δουλευσιν τῶν Ὀλλανδῶν, ὅστις τοὺς εἶπεν ὅτι ὅλος ὁ τόπος ἐκεῖνος ὑπέκειτο εἰς τοὺς Ευρωπαϊοὺς, ὅτι ἀπέιχαν ἐξ ἰσχυροῦ ἀπὸ τὸ εἰς Ἀρρέπαν Ὀλλανδικὸν φρούριον, καὶ ὅτι ἦσαν ἔξω παντὸς κινδύνου.

Τότε ἀνέβησαν μὲ θάρρος εἰς τινα χωρία τῶν ἐντοπίων, καὶ, ὀδηγούμενοι ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο, ἐφθασαν, τέλος, εἰς τὸ φρούριον· περὶ τὰς τέσσαρας ἡμέρας, λέγει ὁ Νόξ, 'Σάββατον μετὰ τὴν μεσημβρίαν, Ὀκτωβρίου 18ην, 1679· τὴν ὁποίαν ἡμέραν ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἀξιώσῃ μὲ τὴν χάριν του ποτὲ νὰ μὴ λησμονήσωμεν, ἐπειδὴ κατ' αὐτὴν εὐδόκησε νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ αἰχμαλωσίαν τόσον πολυχρόνιον, δεκαεπταετία ἐτῶν, ἐξ μηνῶν, καὶ ἡμερῶν—ὅτε ἠχμαλωτίσθη, ἡμῶν δεκαεπταετία χρόνων, ἔμεινα δ' ἐπὶ τῶν ὁρέων μετὰ τῶν Ἑθνικῶν ἕως οὗ ἔγινα ὀκτῶ καὶ τριάκοντα.'

Εἰς τὸ φρούριον ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς μὲ ἐκπληξιν καὶ μεγίστην εὐνοίαν οἱ Ὀλλανδοί, οἵτινες τοὺς ἀπέστειλαν τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ ἄλλο αὐτῶν κατάστημα εἰς Μαναάρ. Πρῶτοι νὰ τοὺς δεξιωθῶσιν εἰς Μαναάρ ἦσαν Σκῶτος καὶ Ἴρλανδὸς στρατιώτης, εἰς τὴν δουλευσιν τῆς Ὀλλανδίας, οἵτινες ἐπῆραν αὐτοὺς εἰς τὰ ἴδια των καταλύματα, καὶ τοὺς ἐπεριποιήθησαν μὲ ἄκραν φιλοξενίαν. Ὅλοι τοῦ τόπου οἱ κάτοικοι συνέλεγοντο νὰ τοὺς ἴδωσιν ὡς ἀνθρώπους, οἵτινες εἶχαν θαυματουργήσειν.

Μολονότι κατὰ τὸ διάστημα τῆς πολυπόνου πορείας των ἐχαίροντο καλλίστην ὑγείαν, τρεῖς ὅμως ἡμέρας μετὰ τὸ φθάσιμον αὐτῶν εἰς Μαναάρ ἐπεσεν ὁ Στέφανος τόσον βαρῆα, ὥστε ὁ Ῥοβέρτος ἐφοβήθη πολὺ μὴ τὸν χόσῃ. Ὁ Στέφανος ὅμως ἀνέλαβε, καὶ οἱ δύο φίλοι ἐντόμα μετεφέρθησαν ἐπὶ Ὀλλανδικῷ πλοῖου εἰς Κόλομβον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Βαταύιαν. Εἰς Βαταύιαν ἐπῆρεν αὐτοὺς Ἀγγλικὸν ἐμπορικὸν πλοῖον, τὸ ὁποῖον τοὺς μετεκόμισεν εἰς Βαντάμ, ὅπου ἤσαν τὸ καλὸν πλοῖον Καίσαρα ἔτοιμον διὰ τὴν Ἀγγλίαν, τὴν φιλοτετην πατρίδα των, καὶ τὸν πολυπόθητον λιμένα.

Ἐν ἔτος μετὰ τὸ εἰς Ἀγγλίαν εὐοδίον του ἐδημοσίευσεν ὁ Ῥοβέρτος ἱστορίαν τῆς Ταπροβάνης καὶ τῶν τυχῶν αὐτοῦ. Ἀπήλαυσε δὲ μεγίστην ὑπόληψιν τὸ σύγγραμμα του· πόραυτα μετεφράσθη εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ Ὀλλανδικὸν, καὶ διαμένει ἀκίμη ὡς ἡ πλείον ἐντελής καὶ πνευματώδης περιγραφή τῆς Ταπροβάνης. Ἐσχότως μετετυπώθη. Τῶντι εἶναι θαυμαστὸν βιβλίον, καὶ μάλιστα ὅταν στοχασθῶμεν τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὰς περιστάσεις τοῦ πτωχοῦ αἰχμαλώτου. Τὴν φυσικὴν ἱστορίαν τῆς νήσου, τὴν κυβέρνησιν, τοὺς νόμους, τὰ ἔθνη καὶ ἔθνη, τὴν γεωργίαν, καὶ πᾶν ἄλλο ἀξιοπεριέργον, περιγράφει λεπτομερῶς καὶ ἀκριβῶς. Λέγομεν ἀκριβῶς, εἰς καλὰς βάσεις ἐπιστηριζόμενοι· διότι Ἀγγλοί, πολλὰ ἔτη διατρίψαντες εἰς Ταπροβάνην, καὶ τὴν πρώτην Ἀγγλικὴν ἐκστρατείαν συνοδεύσαντες εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς νήσου, βεβαιόουν ὅτι εἶρηκαν τὰ πάντα ἀπαράλλάκτως καθὼς τὰ εἶχε περιγράψει ὁ Ῥοβέρτος· καὶ ὅτι μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας καὶ μακροχρόνιον τοῦ τόπου γνώρισιν ἦσαν πληροφορημένοι, ὅτι οὐδὲν ἠμπόρει νὰ διορθωθῇ, ὀλιγώτατον δὲ νὰ προστεθῇ, εἰς ὅσα ἔγραψε περὶ αὐτῆς ὁ ταπεινὸς ναύτης.

Τὸ 1819 τρεῖς Ἀγγλοὶ ἀξιωματικοὶ ἐπεσκέψθησαν τὴν Ἑλληδατὴν, ὅπου διέτριψε τόσους χρόνους ὁ Ῥοβέρτος, καὶ ὅθεν κινήσας ἐξέφυγε. Τὸ χωράφιον αὐτοῦ, τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἐκατοίκει, τὸ εὔρηκαν εὐκόλως· ἀλλ' αἱ οἰκίαι τῆς Ταπροβάνης, ἀπὸ λῶσπην καὶ σπάρτους ὡς ἐπιτοπλεῖστον οἰκοδομούμεναι, φθείρονται ταχέως ἀπὸ τοὺς ἀνέμους καὶ τὰς βροχὰς, ὅταν παρητηθῶσιν. Οὐδὲν ἴχνος τῆς κατοικίας του δὲν ἔμενεν, ἀλλ' αὐτὸς διετηρεῖτο ἐκ παραδόσεως εἰς τὴν μνήμην τῶν πτωχῶν Ταπροβαναίων τῆς γειτονίας, οἵτινες εἶπαν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς ἀξιωματικοὺς, ὅτι λευκὸς καὶ κάλλιστος ἄνθρωπος ἐκατοίκει πρὸ πολλοῦ, διὰ πολλοὺς χρόνους, εἰς Ἑλληδατὴν.

ΕἰΑΝ οἱ ἄνθρωποι εὐχαριστοῦντο νὰ πλουτάνωσιν ὀλίγον τι βραδύτερον, ἤθελαν πλουταίνειν πολὺ ἀσφαλότερον. Ἐὰν δὲν ἐμβαιναν εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις παρὰ τὰς ἀναλόγους μὲ τὰ κεφάλαιά των, ἤθελαν ὑποκεισθαι πολὺ ὀλιγώτερον εἰς τὸ νὰ ζημιώνωνται. Ὁ ζητῶν ὑπερβολικὰ κέρδη τρέχει πάντοτε καὶ μεγάλους κινδύνους.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΩΝ ΖΥΓΙΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΡΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΖΥΓΙΩΝ.	Αγγλικά Σιγάρια.	Αριθ. ἴσος με 100 λίτρας Αγγλικάς.
Ἀγγλία . . . . . Λίτρα*	7,000	100·000
Ἀμστελόδαμον . . . . . Λίτρα	7,625	91·803
Γαλλία . . . . . Λίτρα Συνήθης	7,717	90·708
	Κιλόγραμμον	15,434 . . . . . 45·354
Μόναχον . . . . . Λίτρα	8,656	80·868
Προυνσία . . . . . Λίτρα	7,218	96·979
Ῥώμη (Νεωτέρα) . . . . . Λίτρα	5,234	133·741
Ῥώμη (Ἀρχαία) . . . . . Λίτρα	5,174	135·291
Ῥωσσία . . . . . Λίτρα	6,318·5	110·785
Ἰσπανία . . . . . Λίτρα	7,101	98·577
Σβεκία . . . . . Λίτρα	6,563	106·658
Βιέννα . . . . . Λίτρα	8,645	80·972

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΜΕΤΡΑ ΜΗΚΟΥΣ.	Αγγλικοὶ Δάκτυλοι†.	Αριθ. ἴσος με 100 Ἀγγλ. πόδας.
Ἀγγλία . . . . . Πούς	12·00	100·000
Ἀμστελόδαμον . . . . . Πούς	11·41	105·171
Γαλλία . . . . . Πούς Βασιλικός	12·78	93·896
	Μέτρον	39·37 . . . . . 30·480
Μόναχον . . . . . Πούς	11·37	105·540
Προυνσία . . . . . Πούς Ῥηνολανδικός	12·35	97·166
Ῥώμη (Ἀρχαία) Πούς	11·60	103·448
Ῥώμη (Νεωτέρα) Πούς	11·72	102·389
Ῥωσσία . . . . . Πούς	13·75	87·272
Ἰσπανία . . . . . Πούς	11·12	107·913
Σβεκία . . . . . Πούς	11·68	102·739
Βιέννα . . . . . Πούς	12·45	96·385

ΟΔΟΠΟΡΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΗΚΟΥΣ.	Αγγλικά Ἰάρδα.	Αριθ. ἴσος με 100 Ἀγγλ. μίλια.
Ἀγγλία . . . . . Μίλιον	1,760	100·000
	Μίλιον γεωγραφικόν	2,025 . . . . . 86·913
Ἰρλανδία . . . . . Μίλιον	2,240	78·571
Σκωτία . . . . . Μίλιον	1,984	88·709
Γαλλία . . . . . Χιλιόμετρον	1,093	161·024
	Λεύγα ταχυδρομική	4,263 . . . . . 41·285
	Λεύγα θαλάσσιος ($\frac{1}{20}$ μοίρας)	6,076 . . . . . 28·966
Γερμανία . . . . . Μίλιον γεωγραφικόν	8,101	21·725
	Μίλιον μακρὸν	10,126 . . . . . 17·381
	Μίλιον βραχὺ	6,859 . . . . . 25·659
Ἰσπανία . . . . . Μίλιον	8,101	21·725
Προυνσία . . . . . Μίλιον	8,237	21·367
Ῥώμη (Νεωτέρα) Μίλιον	1,628	108·108
Ῥώμη (Ἀρχαία) Μίλιον	1,611	109·249
Ῥώμη . . . . . Μίλιον γεωγραφικόν	2,025	86·913
Ῥωσσία . . . . . Βέρστιον	1,167	150·814
Ἰσπανία . . . . . Λεύγα κοινή	7,416	23·732
	Λεύγα δικαστική	4,635 . . . . . 37·972
Σβεκία . . . . . Μίλιον	11,700	15·042

* Ἡ Ἀγγλικὴ λίτρα περιέχει σχεδὸν 145½ Τουρκικὰ δράχμια· 1 ὀκά=2½ λίτρας· ὀκάδες 40½ ἰσοδυναμοῦν με 112 Ἀγγλικὰς λίτρας.

† Ὁ κοινὸς Τουρκικὸς πήχυς συνίσταται ἀπὸ 27 Ἀγγλικούς δακτύλους· ἡ Ἀγγλικὴ Ἰάρδα περιέχει 36 δακτύλους, ἤτοι 1½ πήχυν.

ΓΗΣ ΜΕΤΡΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ

Αγγλικά τετραγωνικά Ἰάρδα.	Αριθ. ἴσος με 10 Ἀγγλ. στρέμματα.
Ἀγγλία . . . . . Acre	4,840 . . . . . 10·000
Σκωτία . . . . . Acre	6,150 . . . . . 7·869
Ἰρλανδία . . . . . Acre	7,840 . . . . . 6·173
Ἀμστελόδαμον . . . . . Morgen	9,722 . . . . . 4·978
Γαλλία . . . . . Hectare	11,960 . . . . . 4·046
Προυνσία . . . . . Morgen	3,053 . . . . . 15·853
Ῥώμη (Νεωτέρα) . . . . . Pezza	3,158 . . . . . 15·196
Ῥώμη (Ἀρχαία) . . . . . Jugerum*	3,093 . . . . . 15·648
Ῥωσσία . . . . . Dessetina	13,066·6 . . . . . 3·704
Ἰσπανία . . . . . Fanegada	5,500 . . . . . 8·800
	Arranzada . . . . . 4,623 . . . . . 10·469
Σβεκία . . . . . Tunneland	5,900 . . . . . 8·203
Βιέννα . . . . . Joch	6,889 . . . . . 7·025

* Δύο τρίτα τοῦ στρέμματος ἐξισοῦνται περίπου με τῶν Ῥωμαίων τὸ Jugerum.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ,
ΩΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΘΕΩΡΟΥΜΕΝΗΣ.

ΑΙ ΓΡΑΦΑΙ, καὶ ὡς ἀνθρώπινον μόνον σύγγραμμα, εἶναι μεγίστης προσοχῆς ἄξια· εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἠδυνάμην νὰ φέρω πολυαρίθμους μαρτυρίας σοφωτάτων ἀνδρῶν· ἀλλ' ἀρκοῦμαι εἰς μίαν μόνην, τὴν τοῦ Ἰππέως Γυλιέλμου Ἰώνου, ἀνδρὸς, λέγει ὁ πολυμαθῆς αὐτοῦ βιογράφος, ὅστις διὰ σπανίων νοερῶν προτερημάτων ἀπέκτησε τοσαύτας γνώσεις τεχνῶν, ἐπιστημῶν, καὶ γλωσσῶν, ὅσας ὀλιγώτατοι μὲν ἄλλοι ἀπέκτησαν, οὐδεὶς δὲ ὑπερέβη. 'Ἐπιμελῶς καὶ τακτικῶς ἐξετάσας τὰς ἀγίας Γραφάς,' λέγει ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ, 'εἶμαι γνώμης, ὅτι περιέχουν πλειότερον ὕψος, καθαρωτέραν ἠθικὴν, ἀξιολογωτέραν ἱστορίαν, καὶ ὠραιότεραν εὐγλωττίαν, παρ' ὅσα δύναται τις νὰ συνάξῃ ἀπ' ὅλα τὰ λοιπὰ βιβλία, εἰς ὁποιαδήποτε γλώσσαν καὶ ἂν ἐγράφησαν.' Πόσον δὲ ἦτον ἱκανὸς νὰ κάμῃ τὴν παρατήρησιν ταύτην, καὶ πόσον ἐσήμαινεν εἰς τὰ χεῖλη αὐτοῦ, ἐμπορεῖ τις νὰ συμπεράνῃ ὅταν μάθῃ, ὅτι ἐγνώριζεν εἰκοσιοκτὼ διαφόρους γλώσσας, καὶ ὅτι εἶχεν ἀναγνώσειν τὰ καλῆτερα τῶν εἰς τὰς περισσοτέρας αὐτῶν ἐκδοθέντων συγγραμμάτων. Περιττὸν εἶναι νὰ προσθέσω, ὅτι ὁ κατὰ τὴν γνώμην τοιοῦτου ἀνδρὸς ἀνώτερος ὢλων ὁμοῦ τῶν ἄλλων βιβλίων τόμος δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἦναι τόσον ἄνοστος καὶ ἀχαρις, ὅσον τινὲς φαντάζονται· ὅτι δὲ τοῦ ἐπαίνου τούτου, ἂν καὶ μεγάλου, δὲν εἶναι κατ' οὐδὲν ἀνάξιος, ἤθελεν εἶσθαι εὐκόλον ν' ἀποδείξω διὰ καταλλήλων ἐξ αὐτοῦ ἀποσπασμάτων. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἠθικόν, ἡ εὐγλωττία, καὶ τὸ ὕψος του εἶναι τόσον πρόδηλα, καὶ τόσον γενικῶς ὁμολογούμενα, ὥστε δὲν ἔχουν διασαφηνίσεως χρείαν. Ἐὰν δὲ τινες νομίζωσιν, ὅτι ὑπερέτιμῃσε τοῦ βιβλίου τούτου τὰς ἱστορικὰς εἰδοποιή-

σεις, παρακαλοῦμεν αὐτοὺς νὰ τὸ ἀναγνώσωσι μετὰ προσοχῆς· ἐξαιρέτως δὲ νὰ στοχασθῶσιν ὁποῖαν βοήθειαν παρέχει πρὸς ἐξήγησιν πολλῶν ἀλλέως ἀνεξηγήτων φαινομένων, φυσικῶν, πολιτικῶν, καὶ ἠθικῶν. Αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἰκανῶς ἐξηγεῖ, ἢ ἐπαγγέλλεται νὰ ἐξηγῇ, τὴν εἰς τὸν κόσμον εἰσαγωγὴν τοῦ ἠθικοῦ καὶ φυσικοῦ κακοῦ, καὶ τὴν ἐπακόλουθον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους παροῦσαν κατάστασιν. Εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο εἴμεθα ὑπόχρεοι δι' ὅλας ὅσας ἔχομεν εἰδήσεις περὶ τῶν γεννητόρων τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ περὶ τῶν πρώτων τοῦ κόσμου αἰῶνων· διὰ τὴν ἐξήγησιν πολλῶν ἀξιοσημειώτων παραδόσεων, αἵτινες ἐκτεταμένως ἐπεκράτησαν· καὶ διὰ σχεδὸν πᾶν ὅ,τι ἐξεύρομεν περὶ πολλῶν ποτὲ ἀκμαζόντων ἔθνων, καὶ μάλιστα τῶν Ἰουδαίων. Ἀπὸ τὴν βίβλον ταύτην βοηθούμενοι, ἐξηγοῦμεν τὸ πλῆθος τῶν γλωσσῶν, τὴν ἐξευτελισμένην τῶν Ἀφρικανῶν κατάστασιν, τῶν θυσιῶν τὴν ἀρχὴν καὶ παγκόσμιον ἐπικράτησιν, καὶ ἄλλα πολλὰ ὄχι ὀλιγώτερον προσοχῆς ἄξια. Ἐνῶ δ' αἱ Γραφαὶ ρίπτουν φῶς εἰς τὰ ἐνταῦθα αἰνιττόμενα πράγματα, ἢ τῶν πραγμάτων ὑπαρξίς, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, συμβάλλει νὰ στερεώσῃ τῶν Γραφῶν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀξιοπιστίαν.

Σιμὰ τῶν ἐσωτερικῶν τούτων ὑπεροχῶν, αἵτινες κάμνουν τὴν Γραφὴν, μόνον ὡς ἀνθρωπίνον γέννημα θεωρουμένην, ἀξίαν τῆς προσοχῆς πεπαιδευμένων καὶ ἐξευγενισμένων ἀνδρῶν, ὑπάρχουν διάφοροι τυχηραὶ περιστάσεις, καθιστάνουσαι αὐτὴν μάλιστα περισπούδαστον εἰς σκεπτικὸς νόας. Ἐκ τῶν περιστάσεων τούτων μία εἶναι τὸ παμπάλαιον αὐτῆς. Τινὰ τῶν συγκροτούντων αὐτὴν βιβλίων εἶναι ἀναμφισβητήτως τὰ παλαιότερα τῶν σωζομένων φιλολογικῶν πονημάτων· οὐδ' εἶναι ἀπίθανον, ὅτι οἱ χαρακτῆρες τοῦ Ἀλφαβήτου πρώτον ἐχρησίμευσαν εἰς καταγραφὴν τινῶν ἀπ' αὐτὰ, καὶ ὅτι ἐγράφησαν εἰς τὴν πρώτην τῶν ἀνθρώπων γλῶσσαν. Εἶναι δὲ πρὸς τούτοις ὄχι μόνον τὸ ἀρχαιότατον βιβλίον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχαιότατον μνημεῖον τῶν ἀνθρωπίνων ἀγῶνων, τὸ παλαιότατον γέννημα τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, τῶρα ὑπάρχον. Ἀνόμοιον μὲ τᾶλλα τοῦ ἀνθρώπου ἔργα, δὲν κληρονομεῖ τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ. Ὅλοι τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας οἱ σύγχρονοι ἐχάθησαν πρὸ πολλοῦ, κ' ἐλησμονήθησαν· ἀλλ' ὁ θανμάσιος οὗτος τόμος ἐπιζῆ ἔτι. Ὡς αἱ μυθολογούμεναι στῆλαι τοῦ Σήθ, αἵτινες λέγεται ὅτι κατεφρόνησαν τὸν κατακλυσμὸν, ἴσταται ἤδη αἰῶνας πολλοὺς ἀκίνητος εἰς τὸ μέσον τοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον σύρει τοὺς ἀνθρώπους μετὰ τῶν ἔργων αὐτῶν εἰς λήθην.

Ἄλλη περίστασις, διεγείρουσα κλίσιν πρὸς τὰς Γραφάς, εἶναι ἡ κατ' αὐτῶν γενομένη βιαία καὶ ἐπιμονος ἐναντιότης. Χιλιάδας ἐτῶν ἀντεστάθη ὁ τόμος οὗτος ὄχι μόνον τὸν πανδαμάτορα χρόνον, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν φυσικὴν καὶ λογικὴν τοῦ ἀνθρώπου δύναμιν. Ὑποκρινόμενοι φίλοι ἐπροσπάθησαν νὰ τὸν διαφθεί-

ρωσι καὶ προδώσωσι· βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες ἐζήτησαν νὰ τὸν ἐξορίσωσιν ἀπὸ τὸν κόσμον· αἱ τῶν μεγαλητέρων αὐτοκρατοριῶν πολιτικαὶ καὶ πολεμικαὶ δυνάμεις συνεμάχησαν διὰ τὸν ἀφανισμόν του· τοῦ διωγμοῦ αἱ πυρκαϊαὶ ἀνήφθησαν διὰ νὰ καύσωσιν αὐτὸν καὶ τοὺς φίλους του μετ' αὐτοῦ· καὶ πολλάκις ὁ θάνατος ὑπὸ φρικώδη τινὰ μορφήν ἐχρημάτισεν ἢ μόνη ἀνταμοιβὴ εἰς ὁποῖον ἠθέλε προφυλάξειν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν του τὴν μανίαν. Ἐγιναν δὲ καὶ προσβολαὶ κατ' αὐτοῦ σχεδὸν ἀκατάπαυστοι δι' ὄπλων διαφόρου εἶδους· —προσβολαὶ, αἵτινες ἠθέλαν εἰσθαι εἰς ὁποιοιδήποτε ἄλλο βιβλίον καὶ παρὰ τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν πλέον κινδυνώδεις. Εἰς τὰς προσβολὰς ταύτας ἡ εὐφυΐα καὶ ὁ χλευασμὸς κατεδαπάνησαν ὅλα τὰ βέλη των· τὸ λογικὸν παρωδηγημένον ἐβιάσθη νὰ προσφέρῃ βοήθειαν· αἱ ὀπλοθῆκαι τῆς παιδείας ἐκενώθησαν, ὥστε νὰ ὀπλίσωσιν αὐτὸ διὰ τὴν μάχην· ζητοῦντες δὲ μέσα διὰ τὴν εὐτυχῆ τοῦ πολέμου ἐξακολούθησιν, ἐπρόσδραμαν οἱ ἐχθροὶ τῆς Γραφῆς ὄχι μόνον εἰς μακρυνοὺς αἰῶνας καὶ μακρυνοὺς τόπους, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τῆς γῆς τὰ σπλάγχνα, καὶ εἰς αὐτὰ τῶν ἀστέρων τὰ οἰκητήρια. Ὅλων τῶν προσβολῶν τούτων τὸ ἀντικείμενον μένει, μ' ὅλα ταῦτα, ἔτι ἀβλαβές. Μολονότι ἐχλευάσθη παχυλώτερα, ἐπολεμήθη μὲ περισσοτέραν κακίαν, καὶ κατεκάη συχνότερα ὁποιασδήποτε ἄλλης βίβλου, τόσον ὁμως ἀπέχει τοῦ νὰ ἐδαμάσθη ἀπὸ τοὺς ἐχθρικοὺς ἀγῶνας, ὥστε εἶναι τῶρα πιθανώτερον παρὰ ποτὲ ὅτι θέλει ἐπιζῆσειν μέχρι συντελείας τῶν ἀπάντων. Ἡ βροχὴ κατέβη, οἱ ποταμοὶ ἤλθον, οἱ ἀνεμοὶ ἐπνευσαν, καὶ προσέπεσον αὐτῇ, ἀλλὰ δὲν πίπτει, ὅτι τεθεμελίωται ἐπὶ τὴν πέτραν.

Περιπλέον, ὁ τόμος οὗτος καθίσταται πολὺ μᾶλλον ἀξιοπεριέργος διὰ τὸ δειχθῆν πρὸς αὐτὸν σέβας, τὴν γενομένην αὐτοῦ χρῆσιν, καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ προσλθοῦσαν ὠφέλειαν εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ ἀγαθοὺς κατὰ πάντα αἰῶνα. Ἡ Γραφὴ ἐστάθη τῶν προφητῶν, τῶν ἀποστόλων, τῶν μαρτύρων, καὶ ἄλλων ἀγίων ὁ ἐκλεκτὸς σύντροφος καὶ ὁ στενώτατος φίλος· ὁ ὁδηγὸς, τοῦ ὁποίου ἠκολούθουν ἀδιστακτικῶς τὰς διευθύνσεις· ὁ σύμβουλος, εἰς τὰς νοθεσίας καὶ διδαχὰς τοῦ ὁποίου ἀπέδιδαν τὴν σοφίαν, τὰς ἀρετὰς, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν των. Περὶ τῆς Γραφῆς ὁ ἐλευθερωτῆς, ὁ βασιλεὺς, ὁ γλυκὺς ψαλμωδὸς τοῦ Ἰσραὴλ εὐφραίνεται μελετῶν νύκτα καὶ ἡμέραν· αὐτὴ τὸν ἔκαμε σοφώτερον παρὰ τοὺς διδασκάλους του, καὶ αὐτὴν περιγράφει ὡς γλυκυτέραν μέλιτος καὶ τιμιωτέραν χρυσοῦ. Χάριν αὐτῆς πολλοὶ διωκόμενοι Χριστιανοὶ, ἀφήσαντες τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα, ἐσκήνωσαν εἰς τὴν ἔρημον. Ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης μυριάδες τῶρα εἰς τὸν παράδεισον ἀπέλαβαν τὴν ἰσχυροτάτην καὶ καθαρωτάτην παραμυθίαν· καὶ μόλις εὐρίσκεται εἰς τόπος εἰς τὸ θανμάσιον τοῦτο βιβλίον, ὅστις δὲν ἔδωκε παρηγορίαν ἢ διδασκαλίαν εἰς χιλιάδας, ὅστις δὲν ἐβράχη μὲ δάκρυα μετανοητικῆς λύπης, ἢ εὐγνώμονος χαρᾶς, ἀπ' ὀφθαλμοῦς, οἵτινες

οὐδέποτε πλέον θέλουν κλαύσειν. Πιθανόν ὅτι οὐδ' ἐν ἄτομον εὐρίσκειται εἰς τὴν Χριστιανικὴν ταύτην γῆν, τινὲς τῶν προγόνων τοῦ ὁποίου δὲν ἐτίμων τὴν Γραφὴν, ἐνῶ ἔζων, πλέον παρά ζωὴν· καὶ οἵτινες δὲν ἐδίοντο θερμοῦς νὰ τιμῶσιν αὐτὴν ὁμοίως καὶ οἱ ἀπόγονοί των. Χιλιάδες προσέτι ἐσφράγισαν μὲ τὸ ἴδιον αἷμα τὴν πίστιν των εἰς τὴν ἀλήθειαν αὐτῆς, ἀσμένως χύνοντες το εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖον, ἐνῶ τοὺς ἔφερον εἰς τὸ μαρτύριον, τοὺς ἐνίσχυε νὰ θριαμβεύωσι κατὰ τῶν βασιλευσάντων αὐτοῦ.

Τὰ ἐξ αὐτῆς ὁμῶς ἀποτελέσματα δὲν περιορίζονται εἰς ἄτομα. Ἐθνη ἐγένον ἐπίσης μέτοχα τῶν εὐεργεσιῶν της. Τὴν Γραφὴν ἔχοντες καὶ μάχαιραν καὶ ἀσπίδα οἱ πρῶτοι κήρυκες τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐξῆλθον· νικῶντες, καὶ ἵνα νικήσωσιν. Ὅχι ὀλιγώτερον δυνατὴ παρά τὴν θανατουργὴν τοῦ Μωϋσέως ῥάβδον, μόνον ἐγγίξασα κατηδόφισε τῶν Ἐθνικῶν τοὺς ναοὺς, καὶ ἀνέτρεψε τὴν τόσους αἰῶνας ἐγειρομένην τῆς δεισιδαιμονίας καὶ εἰδωλολατρίας οἰκοδομήν. Αὐτὴ καὶ αὐτὴ μόνον εἶναι ἡ αἰτία, ὅτι ἡμεῖς δὲν προσφέρομεν τὴν λατρείαν μας εἰς εἰδώλου ναόν· ὅτι ὁ Ζεὺς, ὁ Διόνυσος, καὶ ἡ Ἀφροδίτη δὲν εἶναι οἱ θεοὶ μας· ὅτι μέθη καὶ ἀκαθαρσία δὲν συνιστοῦν τὴν θρησκείαν μας. Ὅπου ἐπενεργεῖ, ἐπικρατοῦν ἡ ἐγκράτεια, ἡ φιλοπονία, καὶ ἡ ευχαρίστησις· φυσικὰ καὶ ἠθικὰ δεινὰ ἐξορίζονται ἢ σμικρύνονται· ἐκκλησίαι δὲ, νοσοκομεῖα, καὶ ἄσυλα διὰ σχεδὸν παντὸς εἶδους ταλαιπωρίαν, καλλωπιζοῦν τὴν γῆν, καὶ εὐφραίνουσι τὸ φιλανθρωπικὸν ὄμμα. Τοιαῦτα εἶναι τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, ὅσα καὶ αὐτὴ ἡ ἀπιστία, ἐὰν εἴχεν εὐκρίνειαν, ἤθελεν ὁμολογήσειν ὅτι ἡ Γραφὴ ἐχορήγησεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Σχεδὸν σύγχρονος μὲ τὸν ἥλιον, τὸ ἀρροδιώτατον αὐτῆς ἔμβλημα, χύνει ὡς ὁ φωστὴρ ἐκεῖνος, ἀπαρχῆς τῆς ὑπαρξείας της μέχρι τοῦδε, ἀδιάλειπτον φωτὸς ρεῦμα ἐπὶ τὸν ἐσκοτισμένον καὶ ἄθλιον τοῦτον κόσμον. Τίς λοιπὸν δύναται ν' ἀμφιβάλῃ, ὅτι ὁ Δημιουργὸς τοῦ ἡλίου ἔδωκε τὴν Γραφὴν νὰ ἦναι· ἡλύχνος τοῖς ποσίν ἡμῶν, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις ἡμῶν; Τίς βλέπων τὴν πηγὴν ταύτην ἐτι πλήρη καὶ ἐκχειλίζουσαν, μ' ὅλα τὰ πύοντα ἐκ τῶν ὑδάτων αὐτῆς ἑκατομμύρια, δύναται ν' ἀμφισβηλῇ ὅτι ἔχει ἀληθῆ, ἀν καὶ ἀόρατον, μὲ τὸν ποταμὸν ἐκεῖνον τῆς ζωῆς συνεχίαν, ὅστις ῥεῖ διαπαντὸς εἰς τὴν δεξιάν τοῦ Θεοῦ;

ΟΙ ΑΡΑΒΕΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ, Η ΒΕΔΟΥΙΝΟΙ.

Οἱ Ἀραβες, οἱ κατοικοῦντες εἰς πόλεις, μάλιστα δὲ εἰς τὰς παραθαλασσίους, ἔλαβαν διὰ τοῦ ἐμπορίου τοσαύτην ἐπιμιξίαν μὲ ἀλλογενεῖς, ὥστε τὰ παλαιὰ των ἦθνη καὶ ἔθνη ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐχάθησαν. Ἄλλ' οἱ καθ'αυτὸ Ἀραβες, οἵτινες πάντα ἐτίμησαν τὴν ἐλευθερίαν μᾶλλον τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς τρυφῆς, διάγουσι ὑπὸ σκηνῶν, καὶ φυλάττουσι ἀκόμη τὸ πατριαρχικὸν εἶδος

τῆς κυβερνήσεως, τὰς ἐξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων των. Οὗτοι, Βεδουῖνοι λεγόμενοι, θεωροῦν μ' ἐσχάτην περιφρόνησιν τοὺς διαιτωμένους εἰς πόλεις καὶ οἴκους· ἐὰν δὲ ποτε ἀναγκασθῶσιν ἀπὸ τὰς περιστάσεις νὰ διατρίψωσι καὶ αὐτοὶ πρὸς καιρὸν εἰς πόλιν, φαίνονται ἄκρως ἀνυπόμονοι νὰ ἐπιστρέψωσι εἰς τὰς σκηνὰς καὶ τὰς ἐρήμους κατοικίας των. Εἶναι δὲ λησταὶ ἐξ ἐπαγγέλματος· ἀλλ' εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο δὲν προσάπτουν τὴν ἐλαχίστην ἀδικίαν ἢ ἀτιμίαν. Ἐὰν ὄνειδίσῃ τις αὐτοὺς διὰ τὰς ἀρπαγὰς των, ἀπολογοῦνται τολμηρῶς, ὅχι ἐνδειαν προφασιζόμενοι, ἀλλὰ διίσχυρίζομενοι ὅτι ἔχουν δικαίωμα ν' ἀρπάζωσιν. Εἶναι, λέγουσι, οἱ κύριοι τῆς ἐρήμου, ἥτις ἐδόθη εἰς τὸν πατέρα των Ἰσμαὴλ ὡς τὸ μόνον αὐτοῦ μερίδιον· οὐδεὶς ξένος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ περνᾷ δι' αὐτῆς· ἀλλ' ὅποιος θέλει, ἀνάγκη πᾶσα νὰ πληρόνη·—ὅθεν ληστείουσι καὶ φορολογοῦν τὰ κερβάνια. Εἶναι ὁμῶς σπανιώτατον νὰ σφετερισθῶσιν ὅλας τὰς πραγματείας· ἐξ αὐτῶν αἱ πλειότεραι, καὶ συχνάκις αἱ πολυτιμότεραι, τοὺς εἶναι ἄχρηστοι· ευχαριστοῦνται δὲ μὲ τροφὰς καὶ ἐνδύματα, ὅπλα καὶ ἐφίππεια, καὶ μὲ ἀργυρίου ποσότητα, τὴν ὁποῖαν προσδιορίζουσι νὰ συναχθῇ ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ κερβανίου, ὡς λύτρον καὶ διὰ τοὺς ὁδοιπόρους αὐτοὺς καὶ διὰ τὰς ἐπιλοίπους πραγματείας. Ἡ ποσότης αὕτη εἶναι μὲν πολλοῦ ἀδρά· ἀλλ' ἐπὶ δρόμων συχνάζομένων ἀπὸ κερβάνια, προσέχουσι νὰ μὴν ἦναι τοσαύτη, ὥστε διόλου νὰ ἐμποδίξῃ πραγματευτὰς καὶ ὁδοιπόρους ἀπὸ τὸ νὰ περνῶσιν ἐκεῖθεν· καθότι ἡ πεῖρα τοὺς ἐδίδασκεν, ὅτι ἐπωφελέστερον εἶναι νὰ λαμβάνωσιν ὀλίγον ἀπὸ πολλοὺς παρά πολὺ ἀπὸ ὀλίγους. Συχνάκις, μ' ὅλα ταῦτα, πίπτουσι εἰς καταχρήσεις τόσον ὑπερβολικὰς, ὥστε οἱ ἀξιολογώτεροι δρόμοι παραιτοῦνται διὰ χρόνους.

Εἰς τὰς ληστείας των οἱ Ἀραβες σπανίως χύνουσι αἷμα, ὅταν δὲ γένη ἀντίστασις· τοῦτο δὲ συμβαίνει σπανιώτατα, διότι καὶ οἱ πλέον γενναῖοι τρομάζουσι στοχαζόμενοι ὅτι, καὶ εἰς μόνος Ἀραβ εἴη χάσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, λαμβάνουσι φοβερὰν ἐκδίκησιν οἱ σύντροφοί του. Ἐὰν ἡ συνοδία φαίνεται πολλὰ δυνατὴ, οἱ Βεδουῖνοι δὲν ἐπιχειροῦν νὰ τὴν ἐνοχλήσωσιν· ἐὰν δὲ ἦναι ἀσθενής, ὁ μόνος σωτηριώδης τρόπος εἶναι ὑποταγή. Ἡμεῖς αὐτοὶ περιωδύσαμεν ἄοπλοι χωρὶς προσωπικὴν βλάβην· γνωρίζοντες δὲ τὸν Βεδουϊνικὸν χαρακτῆρα, δὲν ἐθαυμάσαμεν ποσῶς, ἂν καὶ ὑπερελυπήθη-

μεν, μαθόντες πρό ὀλίγων ἐτῶν, ὅτι ἀπὸ πέντε Ἄγγλους, οἵτινες ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Βαγδάτιον φοβερῶτατα ὠπλισμένοι, καὶ μετὰ σταθερὰν ἀπόφασιν ἢ ἀντισταθῶσιν, οἱ μὲν τρεῖς ἐφονεύθησαν εἰς τὸν δρόμον, οἱ δὲ λοιποὶ εὐτύχησαν νὰ σωθῶσιν, ἀφοῦ ἔχασαν πᾶν ὅ,τι εἶχαν.

Συνήθως ὁ Ἄραφ περιποιεῖται μ' εὐνοίαν καὶ φιλοξενίαν τοὺς ὁδοιπόρους, ὅσους αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐλήστευσε· τοὺς παρέχει τροφὰς καὶ παλαιὰ φορέματα, ἀφοῦ τοὺς γυμνώσῃ ἀπὸ τὰ νεώτερα ἰδικά των, καὶ ὁδηγεῖ αὐτοὺς διὰ νὰ μὴ χαθῶσιν εἰς τὰς ἄμμους τῆς ἐρημίας.

Οἱ Βεδουῖνοι δὲν ὑπετάχθησαν ποτὲ εἰς ξένους δορικτήτορας· ὀλίγοι μόνον φυλαὶ κατοικοῦσαι πλησίον τῶν μεγαλοπόλεων Βαγδατίου, Μοσοῦλ, Ὀρφαῖς, Δαμασκοῦ, καὶ Χαλεπίου, ὑπόκεινται εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Τουρκίας. Ἐκάστη φυλὴ ἔχει τὸν ἀρχηγὸν τῆς· ὅταν δὲ προσβάλη κατ' αὐτῶν ἐχθρὸς ἄλλοεθνῆς, συνενοῦνται πολλαὶ γειτονικαὶ φυλαὶ πρὸς κοινὴν ὑπεράσπισιν. Πολεμοῦν δὲ καὶ μεταξύ των αἱ φυλαὶ αὗται, ἀλλὰ δὲν εἶναι οὔτε μακροχρόνιοι οὔτε αἱματώδεις οἱ ἀγῶνές των.

Ὁ πόλεμος εἶναι τὸ μέγα ἔργον τῶν Βεδουῖνων, ἀλλὰ συγχρόνως ἐπιμελοῦνται καὶ τὰ βοσκήματά των. Οἱ τῶν μεγάλων φυλῶν ἀρχοντες ἢ εὐγενεῖς ἔχουν πλῆθος καμήλων, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλαι χρησιμεύουν διὰ πόλεμον, ἄλλαι διὰ νὰ μεταφέρωσι τὰς πραγματείας τῶν ἐμπόρων ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, καὶ ἄλλαι διὰ πώλησιν. Αἱ μικρότεροι φυλαὶ, αἱ ὀλιγώτερον πλούσιαι καὶ ἀνεξάρτητοι, βόσκουν ὡς ἐπιτοπλεῖστον πρόβατα. Τὴν γεωργίαν καὶ ἄλλας ἐπιπόνους ἐκδουλεύσεις ἀφίνουν εἰς τοὺς ὑπηκόους των, ἧτοι κοινοὺς Ἄραβας.

Τῶν Βεδουῖνων αἱ σκηναὶ κατασκευάζονται ἀπὸ χονδροειδῆς μελάγχροινον πανίου, ὑφασμένον ἀπὸ τὰς ἰδίας των γυναῖκας· τοῦτο ἐκτείνεται ἐπάνω ἐπτὰ ἢ ἑννέα πασσαλῶν ὀρθίως ἐμπηγμένων εἰς τὴν γῆν, τοῦ μέσου ὄντος ὑψηλοτέρου. Αἱ μεγαλήτεροι σκηναὶ σύγκεινται ἀπὸ δύο τρεῖς κατατομὰς, ὥστε νὰ ἔχωσι χωριστὰ δωμάτια διὰ τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ διὰ τὰ οἰκιακὰ ζῶα. Οἱ πίνητες, οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ χορηγήσωσι τὴν δαπάνην τακτικῆς σκηνῆς, ἐξαπλόνουν κομμάτιόν τι πανίου, τὸ μεγαλήτερον ἀπ' ὅσα ἔχουν, πλησίον δένδρου τινοῦ, ἢ λαμβάνουν σκέπην ἀπὸ τὸν καύσωνα καὶ τὴν βροχὴν εἰς τὰ σπήλαια τῶν βράχων. Εἰς σκηνὴν Βεδουῖνου ὑπάρχουν ὀλιγώτατα ἐπιπλα· ψάδα τις χρησιμεύει ὡς τράπεζα, καθέκλαι, καὶ κράββατος· τὰ περιπλῆον ἐνδύματα φυλάττονται εἰς σάκκους. Τὰ μαγειρικὰ σκευῆ εἶναι ἀπλοῦστα καὶ εὐμετακόμιστα. Αἱ χύτραι εἶναι καμωμέναι ἀπὸ χαλκὸν κασσιτερωμένον· τὰ πινάκια ἐκ τῶν αὐτῶν μετάλλων, ἢ ξύλινα· τὴν ἐστίαν των κτίζουσι εὐκόλως, διότι μόνον βάλλουσι τοὺς λέβητας ἐπάνω δύο πετρῶν, ἢ ἐπάνωθεν λάκκου ἐσκαμμένου εἰς τὴν γῆν. Δὲν ἔχουν οὔτε κουτάλια, οὔτε περόνια, οὔτε μαχαίρια. Στρογγύλον κομμάτιον δέρματος χρησιμεύει ὡς τραπέζομαντιλον· εἰς αὐτὸ δὲ φυλάσσονται καὶ τὰ περισεύματα

τῆς τραπέζης. Τὸ βούτυρον, τὸ ὁποῖον ἡ θερμότης ταχέως διαλύει, τὸ φυλάττουσι εἰς ἀσχοίς. Διὰ τὸ νερὸν ἔχουν αἰγὸς δέρματα· κούπα χαλκίνη, καλῶς γανωμένη, χρησιμεύει ὡς ποτήριον. Ἀνεμόμυλοι καὶ νερόμυλοι ἀγνοοῦνται· ὁ σῖτος ἀλέθεται εἰς μικροὺς χειρομύλους. Οὔτε φῶνοι δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν ἐρημον· ἡ ζύμη ἢ πλάσσεται εἰς μίαν μεγαλήν πῆτταν, ἐψηνομένην ἐπάνω εἰς στρογγύλην σιδηρᾶν πλάκα, ἢ σχηματίζεται εἰς μεγάλους βῶλους, οἱ ὁποῖοι θέτονται μεταξύ διαπύρων ἀνθράκων, ἕωσθ' νὰ ἐψηθῶσιν ἀρκετά. Αἱ τράπεζαι τῶν προὔχοντων τῆς ἐρήμου, οἵτινες ἄλλο δὲν ἀπαιτοῦν εἰ μὴ πιλάφι, στρώνονται ἀπὸ μέγα ξύλινον πινάκιον, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀνδρες, γυναῖκες, καὶ δοῦλοι μετέχουν ἀλληλοδιαδόχως, ἕωσθ' νὰ κενωθῇ τὸ πινάκιον, ἢ νὰ ἐμπλησθῶσιν ἅπαντες.

ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΠΥΡΚΑΙΑ,

ΕἴΤΕ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ
ΦΙΛΟΠΟΣΙΑΣ.

ΤΑ πλειότερα πράγματα εἶναι μέσα ἢ ἀδιάφορα, τρόπον τινά, ἐκ φύσεως, ἐπειδὴ κατὰ διαφόρους περιστάσεις δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι εἰς τὸ καλόν, ἢ νὰ γένωσι τοῦ κακοῦ αἰτία, ὥστε ἡ φρόνησις κυρίως ἀποφασίζει τὴν τύχην των. Ἡ μάχαιρα εἶναι ὁμολογούμενως τὸ βιωφελέστατον ἐργαλεῖον εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ πολλὰς τέχνας· ἀλλ' εἰς τὰς χεῖρας τοῦ μικροῦ παιδίου γίνεται ἐπικίνδυνον, καὶ ὁ τυφλωμένος ἀπὸ θυμὸν ἢ ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως ἀνθρώπος τὴν μεταχειρίζεται πᾶσαν ἡμέραν ὡς μαιφονίας ὄργανον, ἢ διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν αυτοχειρίαν. Καὶ φυτὰ δὲ πολλὰ, προωρισμένα ἀπὸ τὴν θεῖαν πρόνοιαν νὰ ἰατρεύωσι τὰς ἀρρώστιας, ὁ δυστυχῆς ἔρωσ καὶ ἡ ζηλοτυπία μετέστρεψεν εἰς δηλητήρια φάρμακα δυνάμενα νὰ κόψωσι τὴν ζωὴν, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ συντηρήσωσι. Ἀλλὰ, διὰ νὰ μὴ μακρολογῶ, οὔτε ἡ δόξα οὔτε ἡ παιδεία οὔτε ὁ πλοῦτος αὐτὸς δὲν εἶναι πλῆον ἀγαθὰ ἄμικτα, ἐπειδὴ ἡ πονηρὰ φύσις τοῦ ἀνθρώπου τὰ διαστρέφει ἀκαταπαύστως πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων.

Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ταύτην κατηγορίαν ὑπάγεται καὶ ὁ αἶνος· διότι ποτὸν ἠδὺ καὶ ἀρμόδιον εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ ὅπως οὖν τὰς δυνάμεις τοῦ γέροντος ἀνθρώπου, ἢ νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀναρρώσιν τοῦ ἀναλαμβάνοντος ἀσθενοῦς, κατήντησε διὰ τῆς καταχρήσεως πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους ἀρχὴ ἀπείρων ἀνοσιουργημάτων καὶ φόνων, πρὸς τοὺς πίνοντας δὲ αὐτοὺς αἰτία πολλῶν ὑπούλων παθῶν, τὰ ὁποῖα διὰ τὴν χρονικότητα μένουσιν ἀνίατα.

Ἄλλ' αὐτὰ ὅλα λογίζονται μηδὲν, συγκρινόμενα μὲ τὸν τρομερὸν ἐμπρησμόν, τοῦ ὁποῖου ἐγιναν θύματα τινὲς μέθυσοι ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς ζωῆς των, χωρὶς αἱ ἄθλιοι νὰ λάβωσιν οὔτε μίαν μόνην στιγμὴν καιροῦ διὰ νὰ θεωρήσωσιν ὅσα ἐτόλμησαν κακὰ, καὶ κατανυττόμενοι νὰ μετανοήσωσιν. Ἐχομεν τῶνόντι παραδείγματα, ὅτι τὸ σῶμα τῶν μεθύσων ἐκάνη ἀπὸ ταύτομάτου, χωρὶς νὰ

πλησίαση εἰς αὐτὸ κάμμία καίουσα ὕλη, καὶ μετεβλήθη διὰ μιᾶς εἰς ὀλίγην σποδόν. Ἀπ' αὐτὰ δὲ λαμβάνομεν ὀλίγα τινὰ τὰ ἀκόλουθα:—

Κατὰ τὸ 1692, γυνή τις, πίνουσα τόσον πολὺ τὰ μεθυστικὰ ποτὰ, ὥστε δὲν ἐλάμβανε σχεδὸν κάμμιαν τροφήν, ἀφοῦ ἔπεσε κατὰ τὸ σύνθηδες νὰ κοιμηθῆ, ἐκάη περὶ τὸ μεσονύκτιον, ὡτε τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν δὲν εὔρεθη μέρος αὐτῆς, ἐκτὸς τοῦ κρανίου καὶ τῶν δακτύλων,—τὸ δὲ λοιπὸν ὅλον σῶμα μετεβλήθη εἰς τέφραν!

Γυνή τις πεντηκοντούτης, ἐκδοτος καὶ αὐτὴ εἰς τὴν μέθην, εὔρεθη ὅλη διαλελυμένη εἰς τέφραν· μόνον δὲ τινὰ τῶν ὀστέινων μερῶν διέμειναν· ἀλλὰ τὰ περὶ αὐτὴν πανικὰ δὲν ἔπαθαν κάμμιαν βλάβην.

Ἄλλη γυνή εἰς τὰ Παρίσια, πίνουσα κατακόρως ρακὴν ἤδη τρεῖς χρόνους, εὔρεθη ποτὲ καὶ αὐτὴ μεταβεβλημένη εἰς σωρὸν στάκτης, ἐξαιρουμένων τοῦ κρανίου καὶ τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων.

Ἐκτὸς τούτων εὐρίσκομεν εἰς τὴν ἀρίστην τῶν ἐπιστημονικῶν ἐφημερίδων τῆς Ἀγγλίας (Philosophical Transactions) καὶ ἄλλο παράδειγμα βεβαιωμένον αὐτομάτου πυρκαϊᾶς.

Ἡ Grace Pitt, ἔχουσα ἡλικίαν ὡς 60 ἔτη, ἐσυνείδιζε νὰ καταβαίνει ἀπὸ τὴν κλίνην ἡμίγυμος διὰ νὰ καπνίσῃ· ἀλλὰ μίαν νύκτα ἡ κόρη τῆς, ἣτις ἐκοιμάτο με αὐτὴν, δὲν ἴσθάνθη τὴν ἀπουσίαν τῆς μητρός τῆς εἰμὴ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὅτε ἐξύπνησεν· ὅθεν δραμοῦσα εἰς τὸ μαγειρεῖον, τὴν εὔρηκεν ἐξαπλωμένην πρὸς τὸ δεξιὸν πλευρὸν, ἔχουσαν τὴν κεφαλὴν πλησίον τῆς θύρας, καὶ φαινομένην ὡς ξύλον, τὸ ὁποῖον ἔκαυσε τὸ πῦρ χωρὶς φλόγα κάμμιαν. Ἡ δυσωδεστάτη δὲ ὁσμὴ καὶ ὁ καπνὸς, τὰ ὁποῖα ἀνεδόθησαν ἀπὸ τὸ σῶμα, ἐνώχλησαν τόσον τοὺς γείτονας, ὥστε ἔσπευσαν εἰς βοήθειαν τῆς νέας· εὔρηκαν δὲ τὸν κορμὸν καυμένον καὶ ὅμοιον με σωρὸν ἀνδράκων σκεπασμένων ἀπὸ στάκτην. Ἡ κεφαλὴ, οἱ βραχίονες, αἱ κνήμαι, καὶ οἱ μηροὶ ἔπαθαν ὁμοίως πολὺ. Ἡ ἀθλία δὲ αὐτὴ γυνὴ ἔπινε μεγάλην ποσότητα μεθυστικῶν ποτῶν. Ἀλλὰ πρᾶγμα παράδοξον! δὲν εὔρεθη διόλου πῦρ εἰς τὴν ἐστίαν, καὶ ὁ λύχνος ἔκαιεν ὅπου ἦτο στημένος πολλὰ πλησίον τῆς γυναικός· εὔρεθησαν δὲ ἐκεῖ καὶ τὰ φορέματα παιδίου τινὸς καὶ χάρτινον σκευὸς διόλου σῶα καὶ ἀκέραια.

Ὁ Lecat, ἰατροχειρουργὸς διάσημος τῆς Γαλλίας, ἀναφέρει καὶ τὸ ἐξῆς σύμβημα. Γάλλος τις λεγόμενος Millet εἶχε γυναῖκα μεθύουσαν σχεδὸν πάντοτε, εὔρεθη δὲ αὐτὴ καυμένη ποτὲ εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἐν μέρος μόνον τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν κάτω μελῶν καὶ ὀλίγοι σπόνδυλοι διεσώθησαν· τὸ σανίδωμα ἐφάνη καὶ αὐτὸ καυμένον ὡς ἓνα καὶ ἡμισὺν πόδα, ἀλλὰ σκάφη καὶ πλαστήριον κείμενα ἐκεῖ πλησίον διέμειναν σῶα καὶ ἀβλαβῆ. Ὁ δὲ σύζυγος ἔλεγεν, ὅτι περὶ τὰς ὀκτῶ τὸ ἔσπερας ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην· ἀλλ' ἡ γυνὴ μὴ δυναμένη νὰ κοιμηθῆ ὑπῆγεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, αὐτὸς δὲ ἀποκοιμηθεὶς ἐξύπνησε περὶ τὰς δύο μετὰ τὸ μεσονύ-

κτιον, βιαζόμενος ἀπὸ ἀνυπόφορόν τινα καὶ πνιγῶδη δυσωδίαν· ὅθεν δραμὼν εἰς τὸ μαγειρεῖον εὔρηκε τὰ λείψανα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ εἰς τὴν εἰρημένην κατάστασιν. Ἐδυστύχησε δὲ ὁ Millet νὰ ἔχῃ ὡραίαν θεράπαιναν, ὥστε οὔτε ἡ γνωστὴ τιμιότης του καὶ ἡ ἀθωότης δὲν ἤθελαν τὸν ἐλευθερώσειν ἀπὸ τὸ βᾶρος τῆς ὑποφίας, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὅτι δι' αὐτὴν ἐπεβουλεύθη τῆς γυναικὸς του τὴν ζωὴν, ἂν δικαστήριον συγκεῖμενον ἀπὸ πεπαιδευμένους ἀνδρας, οἵτινες ἀνεκάλυψαν τὴν αἰτίαν τῆς αὐτομάτου ταύτης πυρκαϊᾶς, δὲν τὸν ἀπέλυεν ἀπὸ τὴν ἀδικον συκοφαντίαν.

Ὁ Lecat διηγεῖται καὶ ἄλλο πάθος ἀνάλογον, τὸ ὁποῖον συνέβη κατὰ τὸ 1749. Ἡ K. Boiseon, ὀγδοηκοντούτης καὶ κατ' ἐξοχὴν ἰσχνή, ἣτις δὲν ἔπινεν ἄλλο εἰμὴ μεθυστικὰ ποτὰ πρὸ πολλῶν χρόνων, ἦτο καθημένη ἐπὶ σκίμποδος (θρονίου με στηρίγματα τῶν βραχιόνων), ἐνῶ ἡ θεράπαινα τῆς ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸν θάλαμον κατὰ τύχην, καὶ ἔλειψεν ὀλίγας στιγμάς· ἐπιστρέψασα δὲ ἶδε τὴν κυρίαν τῆς καιομένην· ὅθεν ἐξεφώνησε, καὶ ἀνθρωποὶ τινες ἤλθον παρευθὺς εἰς βοήθειαν· εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ἐπεχείρησε νὰ σβέσῃ τὰς φλόγας με τὰς χεῖράς του, ἀλλὰ τὸ σῶμα ἐκόλλησεν εἰς αὐτὰς ὡς νὰ ἦτο διάβροχον με ρακὴν· ἔχυσε δὲ καὶ ὕδωρ πολὺ, ἀλλὰ τὸ πῦρ αὐξήσε βιαιότερον, ἕως οὗ ὅλη ἡ κνήμη κατεκάη, τὸ δὲ σκελετὸν τῆς δυστυχῶς γυναικὸς ἐμεινεν ὀλόκληρον εἰς τὸν σκίμποδα, ὅστις ὀλίγον μόνον ἔπαθεν.

Αὐτὰ τὰ παραδείγματα ἀρκοῦσι βεβαίως εἰς τὸν σκοπὸν, ἀλλ' εὐρίσκονται εἰς τοὺς συγγραφεῖς καὶ τὰς ἐφημερίδας καὶ ἄλλα πάμπολλα.

Ὁ K. Lair νομίζει, ὅτι ἡ κατάχρησις τῶν μεθυστικῶν ποτῶν καθιστᾷ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα εὐκαυστον, ἀλλ' ὅτι, διὰ νὰ πυρποληθῆ, χρειάζεται πάντοτε νὰ τὸ ἐγγίση ἐξωθεν καιόμενον ξύλον, φῶς ἢ ἄλλο ὅμοιον· ὁ δὲ Lecat ἐξ ἐναντίας φρονεῖ, ὅτι ἡ τοιαύτη πυρκαϊὰ γίνεται αὐτόματος καὶ χωρὶς πλησίασιν ἐξωτερικοῦ πυρός.

Περὶ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ K. I. Φοντενέλης, γνωστὸς ἰατρός τῆς Γαλλίας διὰ τὴν φυσικὴν καὶ χημικὴν μάλιστα πολυμαθειαν, ἐδιάβασεν εἰς τὴν Παρισινήν ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν διατριβὴν περὶ αὐτομάτου πυρκαϊᾶς· ἐξάγει δὲ ἀπὸ τὰ 15 περιστατικά, τὰ ὁποῖα ἐξιστόρησε, τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα. Ἐκάησαν γενικῶς πάντοτε μέθυσοι ἀνθρωποὶ, καὶ μάλιστα γυναῖκες· ἀπὸ ὅλα δὲ τὰ μέρη τοῦ σώματος διητηρήθησαν μάλιστα ἄκαυστα οἱ πόδες, αἱ χεῖρες, καὶ ἡ κορυφή τῆς κεφαλῆς. Ἄν καὶ ἀπαιτῆται μεγάλη ποσότης ξύλων, διὰ νὰ καύσῃ σῶμα ἀνθρώπου, ἡ αὐτόματος πυρκαϊὰ συμβαίνει χωρὶς νὰ καύσῃ τὰς πλείστας καυσίμους ὕλας· τὸ ὕδωρ αὐξήσε πάντοτε τὴν πυρκαϊάν· ἀφοῦ δὲ παύσωσιν αἱ φλόγες, αὐτὴ ἐξακολουθεῖ ἔτι ἐντὸς τοῦ σώματος.

Θεωρεῖ δὲ ὁ I. Φοντενέλης τὸ πάθος τοῦτο ὡς ἀποτελεσμα εὐφλογίστων ἀέρων, οἱ ὁποῖοι ἀναδίδονται ἀπὸ τὸ σῶμα τῶν μεθύσων εὐρισκόμενον εἰς σηπεδενῶδη

τινὰ ἀλλοίωσιν καὶ φθορὰν, καθὼς βλέπομεν ὅτι τὰ σηπόμενα χόρτα ἀναπτύσσουσιν ἐνίοτε τόσην θερμότητα, ὥστε ἐξάπτονται φλόγες.

Ἐνθυμούμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς, ὅτι συχνάζοντες εἰς τὰ νοσοκομεῖα εἶδομεν ποτὲ τὸν Κ. Βαλλῆν, ἰατρὸν τοῦ Hotel-Dieu τῆς πόλεως τῶν Παρισίων, ὅτι πλησιάζων λαμπάδα εἰς τὴν κοιλίαν νεκροῦ τινὸς ἀνθρώπου, φιλοπότου, ἀναψε φλόγα.

Ὁ Πλούταρχος διηγεῖται, ὅτι οἱ Σπαρτιᾶται, θέλοντες νὰ ἐμπνεύσωσιν ἐγκαίρως εἰς τὰ παιδιά των μῖσος κατὰ τῆς μέθης, ἐσυνείθιζαν νὰ παρουσιάζωσιν εἰς αὐτὰ τοὺς μεθύσμενους αὐτῶν Εἰλωτας· ἀλλὰ τοὺς μεθύσους αὐτοὺς δύναται τι ἄλλο νὰ διδάξῃ καλῆτερον μαθήματα σωφροσύνης καὶ νηφαλιότητος, παρὰ τὴν πιστὴν ταύτην ἱστορίαν τῆς αὐτομάτου πυρκαϊᾶς;—ΑΝΘΩΛ. ΚΟΙΝ. ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΠΟΛΙΚΗ, Η ΛΕΥΚΗ, ΑΡΚΤΟΣ.

ΠΕΡΙ τοῦ μεγέθους, τῆς δυνάμεως, καὶ ἀγριότητος τοῦ θηρίου τούτου ἐδιηγοῦντο πράγματα φοβερὰ οἱ ἀρχαιότεροι ταξειδιῶται· ἀλλ' ἐξερευνήσεις νεώτεραι διεσκέδασαν μέγα μέρος τοῦ πρότερον ἐμπνεομένου φόβου, καὶ ἀπέδειξαν ὅτι φαντασία ἐρεθισμένη ἔκαμε διηγήτας τινὰς νὰ ὑπερπηδήσωσι τὰ ὄρια τῆς ἀληθείας. Ὅτι μὲν ἡ πολικὴ ἄρκτος, στενοχωρημένη οὔσα, προσβάλλει κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία· καὶ ὅτι προσβολὴ τοιαύτη πρέπει νὰ ἦναι φοβερὰ, εἴμεθα ἐπίσης βέβαιοι. Ἀλλὰ πῶς νὰ δώσωμεν πίστιν, ὅταν ὁ μὲν μᾶς εἰδοποιῇ, ὅτι τὸ δῆρμα μιᾶς ἄρκτου, φονευθείσης ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν συντρόφων του, εἶχε δέκα πηχῶν μῆκος· ὁ δὲ, ὅτι πολλάκις ἄρκτοι ἐπρόσβαλαν κατ' αὐτοῦ καὶ τῆς συνοδίας του, καὶ, ἀρπάζουσαι ναύτας, τοὺς ἐσήκοναν μὲ τὴν μεγίστην εὐκολίαν, καὶ κατέτρωγαν αὐτοὺς ὄχι μακρὰν τῶν ἐπιζώντων;

Οἱ γενναῖοι διευθύνται τῶν πρὸς ἀνακάλυψιν ἐκστρατειῶν, τὰς ὁποίας ἐπεμφεν ἡ Ἀγγλία εἰς τὸν Βόρειον Πόλον, προχωρήσαντες ἐπέκεινα ὁποιοῦδήποτε τῶν πρὸ αὐτῶν, ἴδαν καὶ παρατήρησαν λευκὰς ἄρκτους πολυαρίθμους. Τὸ μέγιστον μῆκος ἀπὸ ῥινὸς μέχρι οὐρᾶς, τὸ ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Φίψ ἀναφερόμενον, εἶναι πόδες

ἑπτὰ καὶ εἰς δάκτυλος, τὸ δὲ βᾶρος τοῦ αὐτοῦ θηρίου ἑξακόσαιο δέκα λίτραι. Ὁ πλοίαρχος Ρὸς σημειώνει ὅτι ἐμέτρησε μίαν ἑπτὰ πόδας καὶ δέκα δακτύλους μακρὰν, καὶ ζυγίζουσαν χιλίας ἑκατὸν ἐξήκοντα λίτρας· ὁ δὲ πλοίαρχος Λύων μᾶς εἰδοποιεῖ, ὅτι μία, ὑπὲρ τὸ σύνηδες μεγάλη, εἶχεν ὀκτῶ ποδῶν καὶ ἑπτὰ ἡμισυ δακτύλων μῆκος (σχεδὸν τεσσάρων πηχῶν), καὶ ἐζύγιζε χιλίας ἑξακοσίας λίτρας (580 ὀκάδας). Αἱ πλειότεραι ὅμως εἶναι κατώτεροι τούτων καὶ ὡς πρὸς τὸ μέγεθος καὶ ὡς πρὸς τὸ βᾶρος.

Αἱ πολικαὶ ἄρκτοι συχνάζουν εἰς ὅλα τὰ Ἀσιατικὰ παράλια τοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ, τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὀβίου, καὶ πλεονάζουν εἰς τὴν Νέαν Ζέμβλαν, Σπιτζβέργαν, Γρηνλανδίαν, Λαβραδορίαν, καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ Βαφφινείου καὶ Ὑδσονείου Κόλπου, ἀλλ' ἀγνοοῦνται ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Λευκῆς Θαλάσσης.

Ἐχουν δὲ σχῆμα πλέον ἐπίμηκες παρὰ τὰς Σκανδιναυικὰς καὶ ἄλλων εἰδῶν ἄρκτους, κεφαλὴν ἐκτεινομένην καὶ πλατεῖαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς, ὡτία καὶ στόμα μικρὰ, τὸν τράχηλον μακρότατον καὶ παχύν, καὶ τὴν πατοῦναν μεγίστην. Αἱ τρίχες εἶναι ἀργυροειδοῦς

λευκοῦ χρώματος, με κιτρινωπὸν τι μεμιγμένον, πυκναὶ μὲν, κονταὶ, καὶ ὀμαλαὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, τοῦ τραχήλου, καὶ τοῦ ἄνω μέρους τῆς ῥάχews, μακρὰ δὲ, λεπταὶ, καὶ πρὸς τὸ μαλλοειδὲς κλίνουσαι εἰς τὰ ὀπίσθια, τὰ σκέλη, καὶ τὴν γαστέρα. Ἡ πατοῦνα, ἀπὸ μακρὰς τρίχας σκεπασμένη, ἱκανοποιεῖ τὸ ζῶον νὰ στέκη ἐπὶ τοῦ πάγου σταθερῶς. Οἱ ὄνυχες εἶναι μαῦροι, ὄχι πολλὰ κυρτοί, παχεῖς, καὶ κοντοί.

Ἡ πολικὴ ἄρκτος, κατοικοῦσα τὰς περὶ τὸν Βόρειον Πόλον παγωμένας καὶ χιονοσκεπεῖς χώρας, εἶναι σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου σαρκοφάγος, εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῆς κατάστασιν. Ζῶα χερσαῖα καὶ θαλάσσια, πτηνὰ καὶ τὰ ὡά των, νεκρὰ καὶ ζῶντα, ἐπίσης κατατρώγονται ὑπ' αὐτῆς. Θαυμασίως κολυμβῶσα καὶ δύουσα, καὶ μεγίστην ἔχουσα ἰσχὺν, καταδιώκει τὴν φώκην· λέγεται δὲ ὅτι προσβάλλει καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ θαλασσίου ἵππου. Ἀκόμη καὶ τὸν σαλομόν, ὀφάριον γνωστὸν διὰ τὴν ταχυκινήσιάν αὐτοῦ, νικᾷ ἐνίοτε καὶ θανατόνει ἀναμέσον εἰς τῶν βορείων θαλασσῶν τὰ τραχύτατα κύματα. Ἰκανὸν μέρος τῆς τροφῆς της συγκροτοῦν προσέτι τὰ ἐπιπλέοντα πτώματα φαιαίνων καὶ ἄλλων θαλασσίων ζῶων, εἰς ἀπόκτησιν τῶν ὁποίων ἀναγκάζεται πολλάκις νὰ κολυμβᾷ μακρὰν ἔξω εἰς τὸ πέλαγος. Ὄταν στερηῆται πάσης ἄλλης τροφῆς, καταφεύγει καὶ εἰς ρίζας καὶ κόκκους.

Αἱ πολικαὶ ἄρκτοι, διατρίβουσαι γενικῶς ἐπάνω εἰς τοὺς εὐμεγέθεις σωροὺς πάγου, οἵτινες περιπλέουν εἰς τὸν κατεφυγμένον ὠκεανόν, μακρύνονται συχνάκις παραπολὺ ἀπὸ τὴν ξηρὰν. Οὕτω μεταφέρονται κάποτε ἀπὸ τῆς Γρηνλανδίας τὰ παράλια εἰς τὴν Ἰσλανδίαν, ὅπου προξενοῦν τόσον ὄλεθρον εἰς τὰ ποίμνια, ὥστε οἱ κάτοικοι σηκόνονται παμπληθεῖ διὰ νὰ τὰς ἀφανίσωσι.

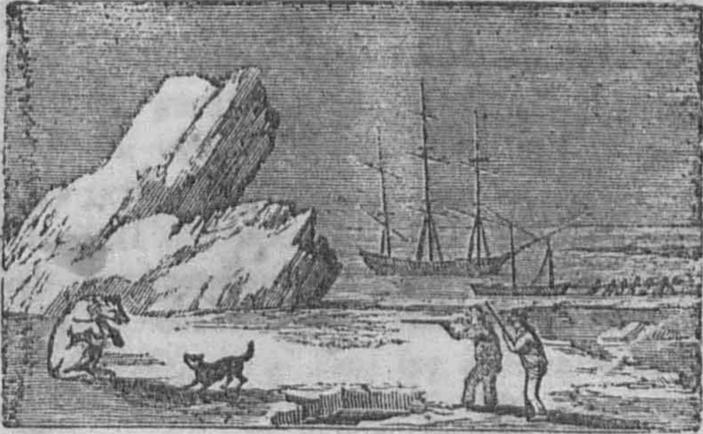
Ἐκτός ἄλλαι ἄρκτοι, διηγεῖται τις, παρόμοια καὶ ἡ λευκὴ κοιμάται ὅλον τὸν χειμῶνα, ἀλλ' ἐκλέγει τοποθεσίαν διάφορον, γενικῶς ὑπὸ τὰς κατωφερείας βράχων, ἢ εἰς τοὺς πρόποδας λόφου τινός, ὅπου στοιβάζεται ἄνωθεν αὐτῆς ἡ χιών ὑψηλότατα· πάντοτε δὲ παρατηρεῖται μικρὰ τρύπα εἰς τὸ δῶμα τοῦ σπηλαίου της διὰ τὴν εἰσοδὸν ἀέρος. Πλὴν τοῦτο ἀληθεύει μόνον ὡς πρὸς τὴν θήλειαν, ἣτις ἀποσύρεται εἰς τὴν χειμερινὴν αὐτῆς κατοικίαν περὶ τὸν Νοέμβριον, ζῆ δὲ χωρὶς τροφὴν, γεννᾷ δύο τέκνα περὶ τὰ Χριστούγεννα, καὶ ἀφίνει τὸ σπήλαιόν της κατὰ τὸν μῆνα τοῦ Μαρτίου, συντροφευμένη μὲ τὰ νεογνά της, ἔχοντα ἤδη σκύλου ποιμενικοῦ μέγεθος. Ἐὰν τύχη ν' ἀποσταθῶσι τὰ μικρὰ, ἀναβαίνουν ἐπὶ τῶν νώτων τῆς μητρὸς, ὅπου κάθονται ἀσφαλῶς καὶ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἰς τὴν θαλάσσαν. Μολονότι μακρύνονται κάποτε τὸν χειμῶνα ἐκ τῆς θαλάσσης τριάκοντα σχεδὸν μίλια, πάντοτε ὁμῶς καταβαίνουν εἰς τὰ παράλια τὴν ἀνοιξιν ὁμοῦ μὲ τὰ νεογνά των, ὅπου τρέφονται μὲ φώκας καὶ φύκη. Ὁ δὲ ἄρρην περιπλανᾶται εἰς τοὺς βάλτους καὶ τὰ γειτονικὰ μέρη ἕως τὸν Νοέμβριον, τότε δ' ἐξερχόμενος εἰς τὸ πέλαγος ἐπὶ τοῦ πάγου, θηρεύει τὰς φώκας.

Οἱ Ἐσκιμοὶ, (Ἴνδοὶ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς), διηγοῦνται κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον τὰ περὶ τῆς διαχειμάσεως τῆς πολικῆς ἄρκτου.—Καταρχὰς τοῦ χειμῶνος αἱ κυφοροῦσαι ἄρκτοι εἶναι παχύταται, καὶ πάντοτε μονήρεις. Ὄταν ἀρχίσῃ νὰ πίπτῃ ἀρκετὴ χιών, ζητεῖ ἑκάστη κοῖλον τινὰ τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ πλαγιάσῃ, καὶ αὐτοῦ μένει ἀτάραχος, ἐνῶ ἡ χιών τὴν σκεπάζει. Κάποτε περιμένει ἕως νὰ πέσῃ πολλὴ χιών, καὶ τότε σκάπτει αὐτὴ σπήλαιον· ἢ οὕτως ὁμῶς ἢ ἄλλῶς, φαίνεται ἀναγκαῖον νὰ κοίτεται μεταξὺ χιόνος, καὶ μάλιστα σκεπασμένη ἀπ' αὐτὴν. Ἀποκοιμηθεῖσα, δὲν ἐξυπνᾷ ἕως νὰ ὑψωθῇ ὁ ἑαρινὸς ἥλιος· τότε γεννᾷ τὰ δύο της τέκνα· ἀπὸ τὴν ζέστην δὲ καὶ πνοὴν τοῦ θηρίου γίνεται τὸ σπήλαιον εὐρυχωρότερον, ὥστε τὰ νεογνά ἔχουν τόπον ἀρκετὸν διὰ νὰ σαλεύωσι, δυναμόνουν δὲ ἀδιακόπως βυζάνοντα. Ἡ μάννα, τέλος, κατανατᾷ τόσον ἰσχνὴ καὶ ἀδύνατος, ὥστε μετὰ μεγίστης δυσκολίας ἐξεμπλέκεται, ὅταν ὁ ἥλιος γένη τόσον ἰσχυρὸς, ὥστε νὰ λάμπῃ διὰ τῆς χιόνος ἢ ὁποῖα στεγάζει τὸ σπήλαιον. Οἱ Ἐσκιμοὶ βεβαιοῦν, ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς πολυχρονίου ταύτης φυλακώσεως ἡ ἄρκτος δὲν ἔχει κενώσεις, καὶ ὅτι τὰς ἐμποδίζει αὐτὴ ἡ ἴδια φράσσουσα τὰς φυσικὰς διόδους μὲ βρῦον, χόρτον, ἢ χῶμα. Εὐρίσκουν δὲ οἱ ἐντόπιοι καὶ φονεύουν τὰς ἄρκτους διὰ μέσου σκύλων, οἵτινες, ὀσφραϊνόμενοι αὐτὰς, ἀρχίζουσι νὰ ξύωσι τὴν χιόνα, καὶ νὰ ὀλολύζωσι προθυμότατα. Ἐπειδὴ μέγαλον ἀνοιγμα ἤθελεν εἰσθαι κινδυνῶδες, χαράττουσι μακρὸν αὐλάκιον, τόσον πλατὺ, ὥστε νὰ δύναται τις νὰ κυττάσῃ κάτω, καὶ νὰ ἴδῃ ποῦ κεῖται ἡ κεφαλὴ τῆς ἄρκτου· ἔπειτα δ' ἐκλέγει μέρος θανάσιμον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμπήγει τὴν λόγχην του. Ἀφοῦ ἡ μάννα φονευθῆ, ἀνοίγεται ἡ τρύπα, καὶ τὰ νεογνά ἐκβάλλονται μὲ τὴν χεῖρα, καθότι, μηδέποτε ἀπογευθέντα αἷμα, καὶ ἀμάθητα εἰς τὴν ἐλευθερίαν, εἶναι ἀβλαβῆ καὶ ἥσυχα. Θήλειαι μὴ κυφοροῦσαι περιπλανῶνται καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα, ὡς οἱ ἄρρηνες. Οἱ συνδυασμοὶ γίνονται τὸν Μάϊον.

Πρὸς τὰ νεογνά τρέφουν αἱ μάνναι ἰσχυρὰν καὶ διαρκῆ ἀγάπην· μέχρι τελευταίας πνοῆς ἀγωνίζονται ὑπὲρ αὐτῶν· ἐὰν ἐπαρθῶσι, κολυμβοῦν ἐξοπίσω των μὲ τὴν πλέον θαυμαστὴν προσκαρτέρησιν· ἐὰν πληγωθῶσι, μύζουσι ἐλεεινῶς, καὶ προσπαθοῦν νὰ τὰ σηκώσωσι καὶ ὑποστηρίξωσιν· καὶ ὅταν δὲ σκοτωθῶσι, δὲν ἀφίνουν αὐτὰ, ἕως οὗ νὰ τὰς ὑποχρεώσῃ ἡ πείνα, ἢ ἄλλη ἀνάγκη κατεπέιγουσα. Θαλασσινός τις, φονεύσας νεογνὸν ἄρκτου, ἐπυροβόλησε καὶ κατὰ τῆς μητρὸς, ἐκτύπησε δ' αὐτὴν εἰς τὴν σιαγόνα, ἣτις ἔμεινε κρεμαμένη, ὡς νὰ εἶχεν ἐξαρθρωθῆ· ἠττημένην ὑποθέσας αὐτὴν καὶ οὐχὶ πλέον ἀξιόμαχον, ἐκβῆκεν ἐπὶ τοῦ πάγου, διὰ νὰ ἐπάρῃ τὸ σκοτωμένον τέκνον της. Ἡ ἄρκτος, ἂν καὶ εἶχε φύγειν, ὑπέστρεψε τώρα, καὶ, ὀρμήσασα πρὸς τὸν ἐχθρόν της, ἐρρίψεν αὐτὸν κάτω, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὸν κατασχίσῃ, ἐπειδὴ τὸ στόμα της ἦτον ἀνοικτὸν, καὶ δὲν εἶχε δύναμιν νὰ τὸ κλείσῃ· μ' ὅλον τοῦτο, ἐπιβάσα εἰς τὸ πεπτωκὸς σῶμά του, κατεπάτησεν αὐτό.

δεινῶς, πρὶν ἔλθωσιν εἰς βοήθειάν του οἱ λοιποὶ ναῦται. Ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον ἐφθασαν, ἕνας, ὅστις ἐκράτει τουφέκιον, ἐξεπλάγη τόσον εἰς τὸ προκείμενον θάμα, ὥστε, ἀπρακτος στέκων, μόνον ἔχασκεν· ἄλλοι τολμηρότεροι διετρύπησαν τὴν ἄρκτον μὲ λόγχας, ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὸ βάρος, ἐσηκώθη, ἤρπασε τὸ τουφέκιον τοῦ ἀπρακτοῦντος, καὶ πυροβολήσας ἀπήρσεν ὀλότελα τὴν δυστυχῆ κάτω σιαγόνα τοῦ θηρίου. Μετὰ δὲ τοῦτο ἐθανατώθη εὐκόλως ἀπὸ τὰς λόγχας τῶν ἐπιλοίπων.

Ἡ μεγάλη αὕτη μητρικὴ φιλοστοργία δὲν εἶναι χάρισμα ἰδιαίτερον τῶν πολικῶν ἄρκτων· ἐπίσης χαρακτηρίζει ὄλας. Εἰς Β'. Βασιλειῶν ιζ'. 8. λέγει ὁ Χουσί πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, 'Σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀνδρας αὐτοῦ, ὅτι δυνατοὶ εἰσι σφόδρα καὶ κατάπικροι τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὡς ἄρκτος ἢ τεκνωμένη ἐν ἀγρῶ.' Καὶ εἰς Ὡσηὲ ιγ'. 8. λέγεται, 'Ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκτος ἢ ἀπορουμεμένη.'

Ναύτης, ἀνήκων εἰς τὸ πλήρωμα φαλαινοκαραβίου, ἐπεχείρησε ποτὲ νὰ κτυπήσῃ μίαν μεγάλην πολικὴν ἄρκτον, τὴν ὁποίαν ἶδε μακρὰν ἐπὶ τοῦ πάγου. Ματαίως ἐνουθέτου αὐτὸν οἱ σύντροφοί του νὰ λείψῃ ἀπὸ τοιαύτην ἐπιχείρησιν. Μὲ λόγχην μόνον εἰς τὰς χεῖρας, ἐπλησίασε κατὰ τῆς ἄρκτου, ἥτις, ὄχι ὀλιγώτερον αὐτοῦ γενναία, ἔστεκε, τὴν προσβολὴν περιμένουσα. Ἰδὼν ὁ ἄνθρωπος τὸ ζῶον τόσον ἰσχυρὸν καὶ τολμηρὸν, ἐδειλίασε, καὶ, ἀφοῦ ἐστάθη ἀκίνητος μερικὴν ὥραν, ἐτράπη εἰς φυγὴν. Ἡ ἄρκτος ἔδραμε κατόπιν αὐτοῦ ἐ τερατώδη βήματα· ὁ δὲ ναύτης ἔρριψε τὴν λόγχην, τὸν σκοῦφον, καὶ ὕστερον τὰ χειρόρτια του, ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου, ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τὸν δρόμον της. Ἐκείνη ἐξέτασε μὲν τὴν λόγχην, κατέσχισε τὸν σκοῦφον, καὶ ἐπέταξεν εἰς τὸν ἀέρα τὰ χειρόρτια· ἀλλὰ μὴ εὐχαριστηθεῖσα μὲ τοιαῦτα λάφυρα, ἐδίωκεν ἔτι τὸν ναύτην, τὸν ὁποῖον ἤθελεν ἀναμφιβόλως κομματιάσειν, ἂν οἱ ἐπίλοιποι τοῦ πληρώματος, βλέποντες τὸν κίνδυνον, δὲν ἐξήρχοντο εἰς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ. Ὁ καταφοβισμένος θαλασσινοὸς ἔτρεχε πρὸς τοὺς συντρόφους του, οἵτινες τοῦ ἔκαμαν τόπον νὰ περάσῃ, ἔπειτα δὲ ἠτοιμάσθησαν ν' ἀποκρούσωσιν τὴν ἄρκτον. Τὸ θηρίον, ὅμως, φρόνιμον ὄχι ὀλιγώτερον παρ' ἀνδρείον, ἀφοῦ ἐθεώρησε τὴν δύναμιν τῶν ἐχθρῶν του, ἐντίμως ὠπισθοδρόμησεν. Ὁ δὲ γεννάδας, ὁ καταδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ θαρράλεου

ἐχθροῦ του, δὲν ἐστάθη οὔτε στιγμὴν ἕωσ' ἐφθασεν εἰς τὸ πλοιάριον, προτιμήσας νὰ γελάται ὡς δειλὸς παρὰ νὰ ἐμπλέξῃ μὲ ἄρκτον. Ἄς ἐνθυμῶνται οἱ νέοι, ὅτι ἡ θρασυδειλία δὲν εἶναι γενναιότης.

ΓΡΑΦΙΚΑ ΡΗΤΑ ΠΕΡΙ ΟΙΝΟΠΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΘΗΣ.

ΚΑΙ ἐλάλησεν ὁ Κύριος εἰς τὸν Ἀαρὼν, λέγων, Οἶνον καὶ σίκερα δὲν θέλετε πίνειν, οὔτε σὺ, οὔτε οἱ υἱοὶ σου μὲ σέ, ὅταν ἐμβαίνετε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, διὰ νὰ μὴν ἀποθάνετε· τοῦτο θέλει εἰσθαι διάταγμα αἰώνιον εἰς τὰς γενεάς σας· καὶ διὰ νὰ διακρίνετε μεταξὺ ἁγίου καὶ βεβήλου, καὶ μεταξὺ ἀκαθάρτου καὶ καθάρου. Λευιτ. ι'. 7, 8, 9, 10.

Ὁ οἶνος εἶναι ἀκόλαστος, καὶ τὰ σίκερα μανιώδη, καὶ ὅστις δελεάζεται ἀπὸ αὐτὰ, δὲν εἶναι φρόνιμος. Παροιμ. κ'. 1.

Μὴν ἦσαι μεταξὺ οἰνοποτῶν, μεταξὺ κρεωφάγων ἀσώτων· διότι ὁ μέθυσος καὶ ὁ ἄσωτος θέλουν πτωχεύσειν· καὶ ὁ ὑπνώδης θέλει ἐνδυθῆν ῥάκη. Παροιμ. κγ'. 20, 21.

Εἰς ποῖον εἶναι οὐαί; εἰς ποῖον στεναγμοί; εἰς ποῖον ἔριδες; εἰς ποῖον ματαιολογίαι; εἰς ποῖον κτυπήματα χωρὶς αἰτίαν; εἰς ποῖον φλόγῳσις ὀφθαλμῶν; εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐγχνονίζουσιν εἰς τὸν οἶνον, εἰς ἐκείνους, οἵτινες πηγαίνουν ἀνιχνεύοντες οἰνοποσί-ας. Μὴ θεωρῆς τὸν οἶνον ὅτι εἶναι κόκκινος, ὅτι δίδει τὸ χρῶμά του εἰς τὸ ποτήριον, ὅτι καταβαίνει εὐαρέστως· εἰς τὸ τέλος του δάκνει ὡς ὄφις, καὶ κεντᾷ ὡς βασιλίσκος. Παροιμ. κγ'. 29—32.

Οὐαί εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι σηκόνονται ἐνωρὶς τὸ πρωτὶ, καὶ ζητοῦν σίκερα· οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν μέχρι τῆς ἐσπέρας, ἕως νὰ ἐξάψῃ ὁ οἶνος αὐτούς! καὶ ἡ κιθάρα, καὶ ἡ λύρα, τὸ τύμπανον, καὶ ὁ αὐλὸς, καὶ ὁ οἶνος, εἶναι εἰς τὰ συμπόσια των· ἀλλὰ δὲν παρατηροῦν τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, οὐδὲ συλλογίζονται τὴν ἐνέργειαν τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Οὐαί εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶναι δυνατοὶ εἰς τὸ νὰ πίνωσιν οἶνον, καὶ ἰσχυροὶ εἰς τὸ νὰ σμίγωσιν σίκερα. Ἡσαΐου ε'. 11, 22.

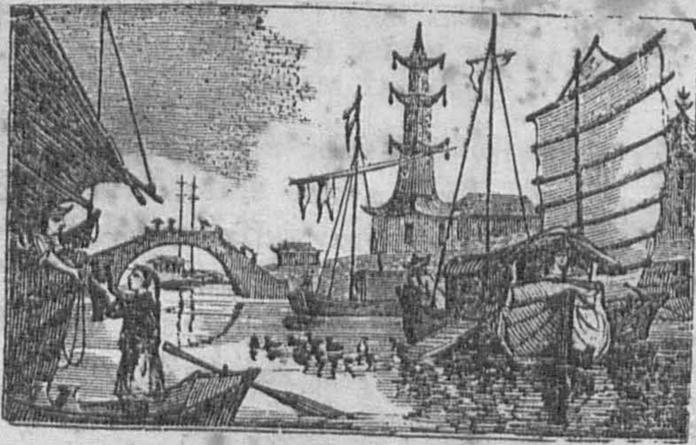
Οὐαί εἰς τὸν ποτίζοντα τὸν πλησίον του, εἰς σέ ὅστις προσφέρεις τὴν φιάλην, καὶ ἀκόμη τὸν μεθύεις. Ἄβ. β'. 15

Οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὔτε ὑβρισταί, οὔτε ἄρπαγες, θέλουν κληρονομήσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Κορ. Α'. 5'. 10.

Φθόνοι, φόνοι, μέθαι, συμπόσια, καὶ τὰ ὅμοια τούτων· τὰ ὁποῖα σὰς προλέγω, καθὼς καὶ προεἶπον, ὅτι ὅσοι κάμνουν τὰ τοιαῦτα δὲν θέλουν κληρονομήσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Γαλάτ. ε'. 21—23.

Εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον Α'. γ'. 3. λέγει ὁ Παῦλος περὶ Ἐπισκόπου, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἦναι πάροινος, μεθυστής· καὶ πάλιν εἰς τὴν πρὸς Τίτον α'. 7—διότι ὁ ἐπίσκοπος χρεωστῆ νὰ ἦναι ἀνέγκλητος, ὡς οἰκονό-

μος Θεοῦ, νὰ μὴν ᾔνοι αὐτάρεσκος, ὀργίλος, νὰ μὴν ἀτακτῆ ὡς μεθυσμένος, νὰ μὴν κτυπῶ, νὰ μὴν ᾔν' αἰσχροκερδῆς, κτλ.

Θέα εἰς τὴν Κίναν.

ΣΙΝΑΙ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΕΣ ΕἰΣ ΠΛΟΙΑΡΙΑ.—Ὁ ποταμὸς ἀντικρὺ τῆς πόλεως Καντῶνος εἶναι σχεδὸν καλυμμένος ἀπὸ πλοίαρια, διάφορα κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ εἶδος· εἰς τὸ κυριώτερον αὐτῶν μέρος κατοικοῦν οἱ κτήτορες, οἵτινες πάντοτε ἀνήκουν εἰς τὰς πτωχότερας τάξεις. Χιλιάδες γεννῶνται, ἀνατρέφονται, καὶ ἀποθνήσκουν εἰς τὰ πλοίαρια ταῦτα, μὴ συγκοινωνοῦντες μὲ τὴν ξηρὰν ἐκτὸς ὅσον ἡ ἀνάγκη τοὺς βιάζει. Κατὰ τὴν πρῦμνην ἔχουν σκέπασμα ἀπὸ εἰδὸς τι φάσας, τόσον δυνατὸν καὶ σφιγκτὸν, ὥστε δὲν περνᾷ ἢ βροχῆ, καὶ τόσον μακρὸν, ὥστε χωροῦν ν' ἀπλόνωσιν ὑποκάτω. Οἱ δυστυχεῖς οὗτοι, εἰς τόσον μικρὸν τόπον περιωρισμένοι, —συνειδισμένοι νὰ κάθηνται διπλόποδες, καὶ νὰ κατασύρωνται μέσα εἰς τὰ πλοίαριά των, —κινοῦνται γενικῶς ἀδεξιότατα ὅταν ἐκβῶσιν εἰς τὴν ξηρὰν. Τοὺς ἄρρενας παῖδας των διδάσκουν τὴν κολυμβητικὴν τέχνην εὐθὺς ἀποῦ ἀρχίσωσι νὰ περιπατῶσιν· ἕως τότε δὲ τοὺς φοροῦν κολοκύνθην τινὰ μεγάλην, περὶ τὸν τράχηλον κρεμαμένην, διὰ νὰ τοὺς ἀνασηκόνη, ἔαν ἤθελαν πέσειν εἰς τὸν ποταμόν.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕἰΣ ΤΗΝ ΚΙΝΑΝ.—Ἡ πολυσαρκία λογίζεται καλλονὴ μὲν εἰς τοὺς ἀνδρας, ἀσχημία δὲ εἰς τὰς γυναῖκας. Αἱ γυναῖκες ἔχουν συνήθως ὀφρύδια πολὺ καμαρωτὰ, —τέχνης ὄχι ὀλιγώτερον παρά φύσεως ἀποτέλεσμα, —πρόσωπον ἀσήμαντον, καὶ, μεταξύ τῶν ὑψηλοτέρων κλάσεων, μικροτάτους πόδας, προερχομένους ἀπὸ τὰ μικρὰ ξύλινα πέδιλα, μὲ τὰ ὁποῖα συσφιγγουν αὐτοὺς εἰς τὸ διάστημα τῆς νηπιακῆς καὶ παιδικῆς ἡλικίας. Ἐλαβε δ' ἀρχὴν τὸ ἔθιμον τοῦτο (καθὼς περιγράφουν οἱ Σῖναι ἱστορικοὶ) πρό τινων ἑκατονταετηρίδων, ὅτε γυναῖκες πολυπληθεῖς ἐπαναστάσαι ἐζήτουν τὴν ἀνατροπὴν τῆς κυβερνήσεως. Διὰ νὰ μὴ συμβῆ δὲ καὶ πάλιν τοιοῦτό τι, ἐνομοθετήθη νὰ φορεῖσιν ὅλα τὰ θῆλεα βρέφη ξύλινα πέδιλα τόσον μικρὰ, ὥστε νὰ μὴ δύνανται, χωρὶς πολλοῦ κόπου, νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς πόδας των. Ἡ ποινὴ αὕτη μὲ τὸν

καιρὸν ἔγινε τοῦ συρμοῦ, καὶ τέλος κατήνησεν, ὥστε μικρὸν ποδάριον νὰ θεωρῆται μεταξύ τῶν Σινῶν ὡς ἐν ἀπὸ τὰ κυριώτερα τῆς γυναικὸς θέλγητρα.

ΠΕΡΙ ΜΕΞΙΚΟΥ.

Τὸ Μεξικὸν, ἐπικράτεια τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ὑπέκειτο μὲν ἀρχήτερα εἰς τὴν Ἰσπανίαν, διεκήρυξε δὲ τὴν ἀνεξαρτησίαν του τὴν 24ην Φεβρουαρίου, 1821.

Τὴν 18ην Μαΐου, 1822, ὁ Αὐγουστῖνος Ἰτουρβίδης, ὀπλαρχηγὸς, ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ· ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῆ τὸν Μαρτίον, 1823.

Τὸ 1824, παρεδέχθησαν οἱ Μεξικανοὶ σύνταγμα κυβερνήσεως, ὁμοίωτατον τοῦ συντάγματος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Τὸ Μεξικὸν ἔγινε δημοκρατία ὁμοσπονδός, συνισταμένη ἀπὸ 19 Πολιτείας καὶ 4 Περιόχας· ἐκάστη Πολιτεία εἶχε τοπικὴν ἢ χωριστὴν διοίκησιν. Τὴν ὑπερτάτην ἐκτελεστικὴν δύναμιν παρέδωκαν εἰς Πρόεδρον, κατὰ τετραετίαν ἐκλεγόμενον ἀπὸ τὰς νομοθετικὰς βουλὰς τῶν Πολιτειῶν· τὴν δὲ νομοθετικὴν εἰς Συνέλευσιν, συνισταμένην ἀπὸ Γερουσίαν, καὶ Συνέδριον Ἀντιπροσώπων· τὴν μὲν Γερουσίαν ἐσυγκρότουν δύο γερουσιασταὶ ἐξ ἐκάστης Πολιτείας, ἐκλεγόμενοι ἀπὸ τὰς νομοθετικὰς τῶν Πολιτειῶν βουλὰς· τὸ δὲ συνέδριον τῶν Ἀντιπροσώπων συνίστατο ἀπὸ ἓν μέλος διὰ καθέ 80,000 κατοίκων, ἐκλεγόμενον κατὰ διατίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Τὸν Ὀκτώβριον 1835, ἡ Συνέλευσις ἐξέδωκε ψηφίσματα, καταργοῦντα τὰς νομοθετικὰς βουλὰς τῶν Πολιτειῶν, καὶ προβλέποντα διὰ τὴν εἰς νομὸς διαίρεσιν τῆς ἐπικρατείας.

Ὁ πληθυσμὸς τοῦ Μεξικῶν λογαριάζεται ὡς 8,000,000· Λευκοὶ, 1,500,000· Ἰνδοὶ, 4,000,000· Γένη μεμιγμένα, 2,500,000.

Ὁ ΑΝΘΡΩΠΟΣ εἶναι ζῶον φοβερὸν καὶ διὰ τὰ πάθη καὶ διὰ τὸ λογικὸν αὐτοῦ· τὰ μὲν ὠθοῦν αὐτὸν πολλὰκις εἰς μεγάλας κακίας, τὸ δὲ ἱκανοποιεῖ αὐτὸν νὰ τὰς ἐκπληροῖ. Νὰ μεταβολῶσι τὸ ζῶον τοῦτο, νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὸν ἀνθρώπον ἔρωτα τῆς εὐταξίας, τῆς δικαιοσύνης, καὶ τῆς ἀρετῆς, νὰ ἐμποδίζωσι μὲν αὐτὸν ἀπὸ δρόμους πονηροῦς διὰ φόβου, νὰ ἐνθαρρύνωσι δ' αὐτὸν πρὸς τὸ χρέος του δι' ἐλπίδων· εἰς βραχυλογίαν, νὰ πλάσωσι καὶ νὰ μορφώσωσιν αὐτὸν διὰ συγκοινωνίαν, ἐστάθη ὁ σκοπὸς πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν συστάσεων, καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ φρονίμων πάντοτε ἢ προσπάθεισις. Ἀρμοδιωτάτη δὲ μέθοδος πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου ἐκρίθη αἰεποτε ἡ ὀρθὴ ἀνατροφή.

ΚΑΘΟΡΟΝ προχωρεῖ τις εἰς τὴν ἀρετὴν, χάνει τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου, ὡς, ὅποταν προχωρῆ τις εἰς τὴν ἡλικίαν, καταφρονεῖ τὰ παιδαριώδη παιγνίδια.—ΕΦ. ΜΟΥΣΑ.